

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

**JP ELEKTROPRIVREDA BIH D.D. SARAJEVO,
ZAVISNO DRUŠTVO RUDNIK MRKOG UGLJA „KAKANJ“ D.O.O. KAKANJ**

za 2018. godinu

Broj: 01-02-09-14-4-2074-6/18

Sarajevo, oktobar 2019. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI.....	3
II	KRITERIJI ZA REVIZIJU.....	5
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	6
1.	UVOD.....	6
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	6
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA	7
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA.....	7
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE.....	8
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	9
6.1	BILANS USPJEHA.....	9
6.1.1	Prihodi.....	9
6.1.1.1	Poslovni prihodi.....	10
6.1.1.2	Finansijski prihodi.....	10
6.1.1.3	Ostali prihodi i dobiti.....	11
6.1.2	Rashodi.....	11
6.1.2.1	Poslovni rashodi	11
6.1.2.2	Finansijski rashodi	17
6.1.2.3	Ostali rashodi i gubici.....	17
6.1.3	Finansijski rezultat	17
6.2	BILANS STANJA.....	18
6.2.1	Stalna sredstva i dugoročni plasmani.....	18
6.2.2	Tekuća sredstva.....	20
6.2.2.1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	21
6.2.2.2	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	21
6.2.2.3	Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja	22
6.2.3	Kapital	23
6.2.4	Dugoročna rezervisanja	24
6.2.5	Obaveze.....	24
6.2.5.1	Dugoročne obaveze.....	25
6.2.5.2	Kratkoročne obaveze.....	25
6.2.5.3	Pasivna vremenska razgraničenja.....	27
6.2.6	Popis sredstava i obaveza	28
6.2.7	Vanbilansna evidencija	28
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA.....	28
6.4	IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU.....	28
6.5	BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	29
7.	JAVNE NABAVKE	29
8.	SUDSKI SPOROVI.....	33
9.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	34
IV	PRILOG GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	35
	<i>Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2018. godine .....</i>	<i>36</i>
	<i>Bilans stanja na dan 31. 12. 2018. godine.....</i>	<i>38</i>
	<i>Izveštaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2018. godine (Indirektna metoda).....</i>	<i>39</i>
	<i>Izveštaj o promjenama u kapitalu za period koji završava na dan 31. 12. 2018. godine.....</i>	<i>41</i>

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Negativno mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, Zavisno društvo Rudnik mrkog uglja „Kakanj“ d.o.o. Kakanj za 2018. godinu (u daljem tekstu: Društvo)** koji obuhvataju: Bilans stanja na dan 31. 12. 2018. godine, Bilans uspjeha, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, te Bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, zbog važnosti pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za negativno mišljenje*, finansijski izvještaji ne prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Društva na 31. 12. 2018. godine, finansijsku uspješnost, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za negativno mišljenje

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- 1. Društvo nije izvršilo mjerenje nadoknadive vrijednosti sredstava na dan 31. 12. 2018. godine, u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje imovine. Posljedica navedenog je da se knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja, opreme u upotrebi i investicija u toku može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema navedenom standardu (tačka 6.2.1 Izvještaja);**
- 2. Na datum bilansa nije izvršeno rezervisanje po osnovu rekultivacije zemljišta u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, iako Društvo ima zakonsku obavezu obnove zemljišta korištenog za vađenje rude. Efekte istog na finansijski rezultat nije moguće procijeniti (tačka 6.2.4 Izvještaja);**
- 3. Akumulirani gubitak Društva na 31. 12. 2018. godine iznosi 117.953.413 KM, te prelazi osnovni kapital za 25.371.058 KM. Kratkoročne obaveze iskazane su 108.713.252 KM, tekuća imovina 9.709.508 KM, a protiv Društva se vode sudski sporovi ukupne vrijednosti od 104.049.180 KM. Navedene okolnosti stvaraju sumnju u sposobnost Društva da nastavi sa vremenski neograničenim poslovanjem. Prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izvještaja, Uprava nije postupila u skladu sa tačkom 25. MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, jer nije izvršila procjenu niti objavila značajnu neizvjesnost u vezi stalnosti poslovanja Društva (tačka 6.5 Izvještaja).**

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI 30 – Etičkim kodeksom, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše negativno mišljenje.

Ključna pitanja revizije

Osim pitanja navedenih u odjeljku *Osnova za negativno mišljenje*, utvrdili smo da nema drugih ključnih pitanja revizije.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

U sastavljanju finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako rukovodstvo ili namjerava likvidirati društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Uprava i oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovilo Društvo.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika, donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog usljed prevare veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava izvršenih od strane rukovodstva;
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove zasnovano na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo, zasnovano na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg

izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;

- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s rukovodstvom, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem revizorovom izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprečavaju javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba izvijestiti u našem izvještaju nezavisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvještavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Negativno mišljenje

Uz reviziju finansijskih izvještaja **JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, Zavisno društvo Rudnik mrkog uglja „Kakanj“ d.o.o. Kakanj za 2018. godinu**, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, zbog važnosti pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za negativno mišljenje*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Društva za 2018. godinu nisu u skladu, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za negativno mišljenje

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Društvo nije izmirilo **72.657.517 KM doprinosa na isplaćene plaće iz ranijeg perioda poslovanja (sa 31. 12. 2016. godine)**, što nije u skladu sa članom 11. Zakona o doprinosima niti sa članom 41. Zakona o javnim preduzećima u FBiH. Također, nije izmireno **2.310.494 KM posebnih naknada**, što je obaveza Društva propisana članom 180. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i članom 169. Zakona o vodama. Od iskazanog iznosa neplaćenih naknada, na prethodne godine odnosi se **2.075.417 KM**, a obaveza 2018. godine iznosi **235.077 KM** (tačka 6.2.5.2 Izvještaja);
2. Nisu primijenjene odredbe Zakona o javnim nabavkama u dijelu izbora odgovarajućeg postupka nabavke, pravilnog ocjenjivanja ponude, izrade tenderske dokumentacije, a određene nabavke su vršene bez zaključenih ugovora o nabavci. Navedeno se odnosi na nabavke usluga prevoza rovnog uglja u iznosu od **531.765 KM**, čelične trapezne podgrade u iznosu od **677.688 KM**, rezervnih dijelova za širokočelnu opremu u iznosu od **1.270.000 KM**, dizel goriva u iznosu od **1.782.729 KM**, te eksploziva za površinsku eksploataciju i direktne sporazume (tačka 7. Izvještaja).

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 – Standardom za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI 30 – Etičkim kodeksom, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše negativno mišljenje.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanja za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Društva je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Uprava i oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Društva, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 02.10. 2019. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA
Dragan Kolobarić, dipl. oec.

GENERALNI REVIZOR
Dževad Nekić, dipl. oec.

II KRITERIJI ZA REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi i reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Kriteriji za reviziju finansijskih izvještaja su sljedeći:

- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Međunarodni računovodstveni standardi;
- Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja;

Kriteriji za reviziju usklađenosti su sljedeći:

- Zakon o privrednim društvima;
- Zakon o javnim preduzećima u FBiH;
- Zakon o rudarstvu FBiH;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o radu;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon finansijskom poslovanju;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH;
- Zakon o finansijskoj konsolidaciji rudnika uglja u FBiH prema obračunatim, a neuplaćenim javnim prihodima u periodu od 2009. do 2015. godine;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Kolektivni ugovor o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti rudarstva u FBiH.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Rudnik Kakanj osnovan je 1902. godine. Tokom rada imao je više promjena oblika organizovanja, a nakon izvršene podjele preduzeća „Rudnici uglja Srednja Bosna“, rješenjem Kantonalnog suda u Zenici broj: U/I-484/99 od 27. 5. 1999. godine, registrovan je kao društvo sa ograničenom odgovornošću.

Odlukom Vlade Federacije BiH od 14. 1. 2009. godine¹ o prenosu udjela Federacije BiH u rudnicima uglja na JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo izvršen je prenos 100% udjela Federacije BiH u rudnicima na JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo. JP Elektroprivreda BiH (u daljem tekstu: Vladajuće društvo) na osnovu vlasništva vrši vlasnička i ostala upravljačka prava i ima status Vladajućeg društva, a Rudnik Kakanj je zadržao dotadašnji oblik organizovanja i ostao samostalni privredni subjekt kao Zavisno društvo.

Na osnovu Statuta koji je donijela Skupština Društva 25. 9. 2009. godine izvršena je promjena osnivača Društva, naziva i druga potrebna usklađivanja. Društvo je upisano u registar Općinskog suda u Zenici Rješenjem broj: 043-0-Reg-09-000993 od 23. 10. 2009. godine pod nazivom **JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, Zavisno društvo Rudnik mrkog uglja „Kakanj“ d.o.o. Kakanj** i u 100% je vlasništvu JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo.

Kapital Društva, prema posljednjem Rješenju o izmjenama podataka kod Općinskog suda u Zenici od 14. 9. 2018. godine, iznosi 90.624.868 KM i nije usaglašen sa iznosom iskazanim u knjigovodstvenim evidencijama Društva.

Osnovna djelatnost Društva je vađenje lignita, koje se obavlja u dva proizvodna pogona: Haljinići i PK Vrtlište. Pored proizvodnih pogona, djelatnost se vrši i kroz uslužne pogone: separacija i održavanje, te stručne službe.

Organi rukovođenja i upravljanja su: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava koju čine direktor i četiri izvršna direktora.

Funkciju **Skupštine Društva**, putem punomoćnika, vrši Vladajuće društvo. Predsjedavajući Skupštine su ovlašteni predstavnici 100% vlasnika kapitala, Elektroprivrede BiH d.d. Sarajevo. Tokom 2018. godine održane se četiri sjednice Skupštine Društva, u skladu s njenim nadležnostima iz člana 37. Statuta Društva.

Nadzorni odbor sastoji se od tri člana koje je imenovala Skupština Društva 30. 3. 2016. godine u sastavu: Mahir Škorić, predsjednik, i članovi: Emir Zaimović i Boris Kocev. Nadzorni odbor svoju funkciju vrši prema nadležnostima iz članova 49. i 50. Statuta Društva i o tome izvještava Vladajuće društvo.

Upravu Društva čine: Sead Imamović, vršilac dužnosti direktora (do 13. 5. 2018. godine Kasim Alajbegović), te izvršni direktori: Ibrahim Fazlić, ekonomski poslovi; Muhamed Plasto, tehnički poslovi, proizvodnja i održavanje; Elvedin Čobo, investicije i razvoj i Muhamed Lopo, pravni, opći i kadrovski poslovi.

U Društvu je na dan 31. 12. 2018. godine bilo 1.707 uposlenih, od čega 1.434 u stalnom radnom odnosu, a po ugovoru na određeno vrijeme 273 uposlenih.

Sjedište Društva je u Kaknju, u Ulici Alije Izetbegovića broj 17.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji **JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, Zavisno društvo Rudnik mrkog uglja „Kakanj“ d.o.o. Kakanj** za 2018. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj finansijske revizije je da na osnovu provedene revizije izrazi mišljenje o tome da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate poslovanja. Revizijom će se procijeniti da li rukovodstvo institucije primjenjuje zakone i propise i koristi sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

¹ „Sl. novine FBiH“, broj 04/09

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, sa prekidima, u periodu od decembra 2018. godine do aprila 2019. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured je izvršio reviziju finansijskih izvještaja Rudnika mrkog uglja „Kakanj“ d.o.o. Kakanj za 2006. godinu i dao mišljenje s rezervom. Društvo nije, u skladu sa članom 16, tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH, obavijestilo o preduzetim radnjama u cilju prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u navedenom revizorskom izvještaju. Zbog značajnog protoka vremena od provođenja revizije, nije vršena ocjena postupanja po datim preporukama u revizorskom izvještaju za 2006. godinu.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Sistem internih kontrola

Rukovodstvo Društva je odgovorno za uspostavljanje sistema internih kontrola, radi ostvarenja programskih ciljeva rada. Faktor koji najviše utiče na funkcionisanje sistema internih kontrola je povoljno kontrolno okruženje, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlaštenja, vrednovanje rezultata rada, sistem nagrađivanja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

Izvršeno je ispitivanje sistema internih kontrola kako bi se procijenila tačnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju finansijski izvještaji i usklađenost istih sa važećim zakonskim i drugim propisima. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacione strukture i donošenje kvalitetnih internih akata.

Društvo je u ranijim godinama usvojilo značajan broj internih akata kojima su definisani postupci i procedure pojedinih procesa. Međutim, nakon izmjena Statuta Društva i određenih zakonskih propisa, nisu izvršena potrebna usklađivanja svih internih akata. U skladu sa Statutom (stupio na snagu 26. 4. 2017. godine), bilo je potrebno uskladiti opšte akte Društva u roku od 90 dana. Oni nisu usklađeni u ovom roku, prije svega Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i zadataka. Ovaj Pravilnik donesen je 22. 11. 2017. godine i njime je predviđeno 2.239 radnika. Prema Informaciji Društva od 6. 12. 2018. godine, Pravilnik je duži niz godina odgovarao potrebama proizvodno-tehnološkog procesa, ali su vršene njegove izmjene i dopune. Od 2012. godine više puta su formirane komisije za izradu novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, ali proces nije doveden do kraja. Usvojenim Planom poslovanja za period 2018-2020. godine predviđeno je da u 2018. godini broj radnika bude 1.780. U ukupnom broju radnika značajan je broj invalida II kategorije (296 radnika).

Također, Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama nije usaglašen sa odgovarajućim pravilnikom Vladajućeg društva u dijelu vrednovanja stalnih sredstava i rezervisanja po sudskim sporovima. Društvo je izradilo i poslalo na usaglašavanje Vladajućem društvu Nacrt novog pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama. Do dana završetka revizije Društvo nije dobilo saglasnost Vladajućeg društva na Nacrt novog pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama.

Uočeni su propusti vezano za sistem internih kontrola koji ukazuju na to da kontrole nisu zadovoljavajuće u dijelu: donošenja plana poslovanja i potrebnih objavljivanja u Bilješkama uz finansijske izvještaje, kontrole troškova nafte, angažovanja mehanizacije i usluga od drugih pravnih lica, plaćanja zakonskih obaveza poreza i pripadajućih doprinosa u vezi plaća, vršenja rezervisanja po osnovu obaveze za obnovu zemljišta korištenog za vađenje uglja, evidencije površina zemljišta, praćenja i pravovremenog aktiviranja investicija, redovnog godišnjeg popisa i provođenja postupaka javnih nabavki.

Za navedene nedostatke i slabosti u funkcionisanju sistema internih kontrola date su odgovarajuće preporuke u dijelovima Izvještaja u kojima su šire obrazložene spomenute aktivnosti.

S obzirom na to da su konstatovane nepravilnosti u funkcionisanju sistema internih kontrola, Društvo nije u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH² i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH³ dizajniralo i implementiralo sistem internih kontrola po COSO modelu. U skladu s ovim Zakonom, Društvo nije sačinilo godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2018. godinu i nije imenovan koordinator za finansijsko upravljanje i kontrolu.

Preporuke:

- *postupiti u skladu s odredbama Statuta i uskladiti interne akte sa zakonskim propisima i internim aktima Vladajućeg društva u cilju osiguranja provođenja i nadzora nad njim;*
- *sistem internih kontrola uspostaviti u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH u cilju jačanja internih kontrola.*

Interna revizija

Prema Statutu Društva i Ugovoru o vođenju poslova između Vladajućeg društva i Društva iz 2009. godine, poslove interne revizije Društva obavlja Odjel za internu reviziju Vladajućeg društva. U skladu s Programom rada za 2018. godinu, Odjel za internu reviziju Vladajućeg društva je u 2018. godini obavio revizije: finansijskih izvještaja po godišnjem obračunu za 2017. godinu, postupaka javnih nabavki u 2017. godini i reviziju kapitala. U Izvještajima su konstatovane nepravilnosti i date su preporuke za njihovo otklanjanje, po kojima Društvo nije postupilo, uz napomenu da se određene ranije date preporuke ponavljaju.

Preporuka:

- *postupiti po preporukama Odjela za internu reviziju Vladajućeg društva.*

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE

Trogodišnji plan poslovanja za period 2018-2020. godine Nadzorni odbor Društva usvojio je 28. 6. 2018. godine, uz prethodnu saglasnost Nadzornog odbora Vladajućeg društva. Detaljnim smjernicama za izradu trogodišnjeg plana, koje donosi Vladajuće društvo, a koje su zajedničke za sve rudnike – zavisna društva, propisana je procedura izrade nacрта plana poslovanja, usaglašavanja planskih dokumenata, njihov sadržaj i detaljna uputstva za izradu pojedinih dijelova plana poslovanja. Rok za donošenje Plana poslovanja je 30. 12. 2017. godine.

Godišnji plan rada za 2018. godinu Društvo je izradilo 9. 7. 2018. godine, a osnov za njegovu izradu su podaci preuzeti iz Trogodišnjeg plana poslovanja za tekuću godinu, koji se detaljnije razrađuju u tehničko-tehnološkom dijelu.

Planom predviđene kategorije ostvarene su u sljedećim iznosima:

KM

Red. br.	Pozicija	Ostvareno 2017. godine	Plan 2018. godine	Ostvareno 2018. godine	Indeks (5/3)	Indeks (5/4)
1	2	3	4	5	6	7
I	Prihodi	83.886.400	88.531.700	68.596.242	81,77	77,48
II	Rashodi	78.873.200	81.081.700	82.313.907	104,36	101,52
III	Dobit/Gubitak (I-II)	5.013.200	7.450.000	(13.717.665)		

Društvo je iskazalo ukupne prihode u iznosu od 68.596.242 KM, što je manje u odnosu na planirane za 19.935.458 KM ili 23% i u odnosu na ostvarene prihode u 2017. godini za 15.290.158 KM ili 18%. Manji prihodi su posljedica neispunjenja plana proizvodnje za 2018. godinu. Proizvodnja je ostvarena u količini od 1.108.566 tona, što je 85% plana proizvodnje. U strukturi ostvarene proizvodnje učešće

² „Sl. novine FBiH“, broj:38/16

³ „Sl. novine FBiH“, broj 06/17

jamske eksploatacije je 23%, a površinske eksploatacije 77%. Ostvareni fizički obim proizvodnje uglja u odnosu na planirani na pogonu Haljinići iznosio je 59%, a na površinskom kopu Vrtlište 98%. Pored količinskog podbačaja proizvodnje, lošiji kvalitet uglja imao je za posljedicu i nižu prodajnu cijenu, što je također uticalo na smanjenje prihoda. Ostvarena prosječna toplotna vrijednost uglja od 12,115 GJ/t je za 2% manja u odnosu na plan, te je ostvarena i manja prosječna prodajna cijena uglja od 60,03 KM/t.

Ukupno ostvareni rashodi za 2018. godinu iskazani su u iznosu od 82.313.907 KM i veći su u odnosu na planirane za 1.232.207 KM ili 2%, a u odnosu na prethodnu godinu za 3.440.707 KM ili 4%. Najveće odstupanje u odnosu na plan evidentirano je u dijelu ostalih rashoda i gubitaka, troškova kamata i negativnih kursnih razlika.

Zbog navedenog, umjesto planirane dobiti od 7.450.000 KM, gubitak poslovanja za 2018. godinu iskazan je u iznosu od 13.717.665 KM.

Iako je došlo do značajnog odstupanja ostvarenja u odnosu na plan, Društvo nije sačinilo Rebalans plana, što je obaveza prema članu 24. Zakona o javnim preduzećima u FBiH. Istim je propisano da Plan poslovanja, za period za koji je donesen, predstavlja osnov poslovnih aktivnosti za period za koji se donosi. Također, značajno je i kašnjenje u donošenju Trogodišnjeg plana poslovanja u odnosu na rok postavljen od Vladajućeg Društva, a Uprava Društva nije Trogodišnji plan poslovanja dostavila Uredu za reviziju institucija u FBiH, što je bila dužna u skladu sa članom 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.

Godišnje finansijske izvještaje za 2018. godinu Društvo je sačinilo i u utvrđenom roku dostavilo nadležnim organima i institucijama. Do okončanja revizije, finansijski i ostali izvještaji o poslovanju za 2018. godinu nisu bili predmet razmatranja organa upravljanja Društva.

Preporuke:

- *Trogodišnji plan poslovanja donijeti u roku propisanom Detaljnim smjernicama za izradu trogodišnjeg plana;*
- *kod značajnih odstupanja, ostvarenih u odnosu na planske veličine, usaglasiti plan poslovanja u skladu sa članom 24. Zakona o javnim preduzećima u FBiH;*
- *Trogodišnji plan poslovanja dostaviti Uredu za reviziju institucija u FBiH, u skladu s odredbama člana 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.*

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

6.1 BILANS USPJEHA

6.1.1 Prihodi

Prihodi ostvareni u obračunskom periodu iskazani su kako slijedi:	KM	
	1. 1 - 31. 12. 2018.	1. 1 - 31. 12. 2017.
PRIHODI	68.596.242	83.886.358
Poslovni prihodi	67.346.322	80.447.397
Prihodi od prodaje učinaka	67.172.257	80.079.781
Prihodi od aktiviranja ili potrošnje učinaka	60.282	117.566
Ostali poslovni prihodi	113.783	250.050
Finansijski prihodi	531.739	908.508
Ostali prihodi i dobiti	716.463	2.498.459
Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	1.443	28.938
Prihodi iz osnova promjene računovod. politika i ispravki greški	275	3.056

Računovodstvenim politikama uređene su politike vrednovanja i iskazivanja prihoda. Prihod se priznaje onda kada postoji vjerovatnoća da će buduće ekonomske koristi biti ostvarene u vidu priliva koji se mogu pouzdano izmjeriti. Oni se priznaju u finansijskim izvještajima i na osnovu ispostavljene fakture za izvršenu uslugu ili drugog dokumenta kojim se dokazuje da je usluga izvršena i fakturisana.

6.1.1.1 Poslovni prihodi

Poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 67.346.322 KM, a odnose se na prihode od prodaje učinaka, prihode od aktiviranja ili potrošnje učinaka i ostale prihode.

Prihodi od prodaje učinaka iskazani su u iznosu od 67.172.257 KM, a odnose se na prihode od prodaje uglja povezanim pravnim licima (Elektroprivreda BiH) u iznosu od 66.080.803 KM i prihode od prodaje uglja trećim licima u iznosu od 1.091.454 KM.

Cijene uglja po asortimanima (kocka, orah, grah, krupni i sitni ugalj), veličinama zrna i donjim toplotnim vrijednostima (izraženim u GJ/toni) utvrđene su Cjenovnikom komercijalnog uglja na domaćem i ino tržištu od 26. 5. 2016. godine na koji je Vladajuće društvo dalo prethodnu saglasnost 23. 5. 2016. godine.

Prema Cjenovniku, cijene uglja su u rasponu od 89 KM/t do 125 KM/t (bez PDV-a), sa paritetom isporuke FCA – franco prevoznik, utovareno u prevozno sredstvo kupca prevoznika.

Najveći prihodi od učinaka ostvaruju se od povezanog pravnog lica Elektroprivreda BiH, a po osnovu isporuka uglja za Termoelektranu Kakanj u Čatićima (dalje: TE Kakanj).

U skladu s važećim Ugovorom o vođenju poslova između Vladajućeg društva i Društva, isporuke uglja za TE Kakanj uređuju se posebnim ugovorom. U decembru 2017. godine zaključen je Ugovor broj 300-DP-17 o nabavci 1.380.000 tona uglja za 2018. godinu procijenjene vrijednosti od 81.644.940 KM (95.524.580 KM sa PDV-om). Jedinična cijena toplote u uglju iznosi 4,81 KM/GJ, a formira se na bazi 35% jamske proizvodnje s cijenom od 5 KM/GJ i 65% proizvodnje sa površinske eksploatacije s cijenom od 4,7 KM/GJ. Utvrđena cijena se koriguje u zavisnosti od: toplinske vrijednosti – korekcija cijene se vrši u rasponu od +15% za ugalj preko 12.400 KJ/kg toplinske moći do -100% za ugalj ispod 9.800 KJ/kg i takav ugalj se ne plaća; zastupljenosti sumpora – korekcija cijene na niže vrši se proporcionalno povećanju procenta sumpora i za nivo sumpora preko 4,5% smanjenje cijene je 20%, dok je za udio pepela do 43% cijena bazna, a za povećanje udjela pepela preko 48% smanjenje cijene iznosi 10%.

Ugovorom za nabavku uglja iz 2018. godine definisano je da će se sredstva uplaćena po osnovu avansa pravdati kroz fakture za isporučeni ugalj za period januar-decembar. Također, Ugovorom je uređeno avansno plaćanje od 1.800.000 KM, koje se treba pravdati u iznosu od 150.000 KM na mjesečnom nivou. U toku 2018. godine zaključeno je više aneksa navedenog Ugovora, koji su se odnosili na avansne uplate i prolongiranje pravdanja sredstva po avansnim uplatama jer je ugovorena dinamika storniranja dijela avansa, na zahtjev Izvršnog direktora za proizvodnju, izmijenjena aneksom ugovora iz maja 2018. godine, i obaveze za period april-juli 2018. godine prolongirane za pravdanje u periodu august-novembar 2018. godine.

Društvo je na osnovu sklopljenog Ugovora i aneksa sa Vladajućim Društvom u toku 2018. godine isporučilo TE Kakanj ukupno 1.104.602 tona uglja, što je 99,64% ukupne proizvedene količine komercijalnih ugljeva, dok je za sve ostale potrebe isporučeno 3.964 tone ili 0,36 % proizvedenih količina.

Prihodi od aktiviranja ili potrošnje učinaka iskazani su u iznosu od 60.282 M i u dijelu od 42.500 KM odnose se na prihode od upotrebe uglja za zagrijavanje prostorija i za pogone gdje nema grijanja, kao i 17.782 KM za potrebe čajne kuhinje.

Ostali poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 113.783 KM i najvećim dijelom od 62.899 KM su prihodi po prenosu sa odloženih prihoda po osnovu primljenih donacija u ranijim periodima i 48.051 KM prihoda od zakupa.

6.1.1.2 Finansijski prihodi

Finansijski prihodi iskazani su u iznosu od 531.739 KM i u dijelu od 322.606 KM su iskazani po osnovu obračuna zatezних kamata koji se vrši na potraživanja naplaćena nakon isteka roka za plaćanje. Finansijski prihod iskazan u iznosu od 193.146 KM odnosi se na odštetu – penale, shodno kupoprodajnom ugovoru sa NGH Export-Import Tuzla, prodavca elektrohidrauličnog bagera, a za neostvarene sate rada bagera.

6.1.1.3 Ostali prihodi i dobici

Ostali prihodi i dobici, iskazani u iznosu od 716.463 KM, najvećim dijelom su prihodi od ukidanja rezervisanja po sudskim sporovima od 301.994 KM, prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja od 125.909 KM, aktuarski dobitak od 97.146 KM i prihodi od otpisa obaveza u iznosu od 50.713 KM.

6.1.2 Rashodi

U finansijskim izvještajima iskazani su rashodi u iznosu od 82.313.907 KM kako slijedi:

	1. 1 - 31. 12. 2018.	1. 1 - 31. 12. 2017.
RASHODI	82.313.907	78.873.142
Poslovni rashodi:	79.173.988	77.801.891
Materijalni troškovi	14.600.692	12.678.093
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	46.690.135	47.987.133
Troškovi proizvodnih usluga	2.242.523	2.835.837
Amortizacija	10.983.920	8.878.382
Troškovi rezervisanja	1.685.290	2.079.596
Nematerijalni troškovi	2.987.130	3.264.502
Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	(15.702)	-
Smanjene vrijednosti zaliha učinaka	-	78.348
Finansijski rashodi	1.696.422	439.121
Ostali rashodi i gubici	1.443.497	632.130

6.1.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u iznosu od 79.173.988 KM i veći su u odnosu na prethodnu godinu za 1.372.097 KM.

Materijalni troškovi, iskazani u iznosu od 14.600.692 KM, odnose se na: utrošenu energiju i gorivo od 8.594.068 KM, sirovine i materijal od 3.324.313 KM, utrošene rezervne dijelove od 2.059.470 KM i otpis sitnog inventara, ambalaže i autoguma u iznosu od 622.840 KM.

U okviru iskazanih **troškova energije i goriva**, na utrošeno dizel gorivo koje se koristi u proizvodne svrhe odnosi se 6.414.719 KM. Prema odredbama člana 36. Zakona o akcizama u BiH,⁴ dizel gorivo koje se koristi za potrebe rudnika, u količini koju odobri Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje BiH, oslobođeno je plaćanja putarine. Za 2018. godinu Društvo je odobrena nabavka dizel goriva na koje se ne plaća putarina u količini od 5.697.917 litara, a za navedeni period Društvo je iskazalo potrošnju od 4.206.649 litra. **Društvo nema interni akt koji definiše procedure praćenja rada mašina, sipanja i utroška goriva, evidentiranja ostvarenih motosati rada i pređenih kilometara. Nisu utvrđeni normativi potrošnje dizel goriva radi osiguranja nadzora nad radom i potrošnjom goriva, iako se radi o značajnom trošku Društva.** Tokom godine uočeno je povećanje utroška dizel goriva, te su na zahtjev Uprave Društva sačinjene određene analize potrošnje, a povećan utrošak pravdan je povećanom dužinom transportnog puta za odlaganje te uslovima puta. **Potrošnja goriva oslobođenog od plaćanja putarine, pored rudarskih strojeva, odnosi se i na potrošnju registrovanih transportnih sredstava i druge mehanizacije, te se nismo mogli uvjeriti da se dizel gorivo oslobođeno od plaćanja putarine koristi isključivo za proces proizvodnje. Društvo nije internim aktom utvrdilo koje radne mašine i oprema se koriste u procesu proizvodnje, a koji bi bio osnov za praćenje potrošnje dizel goriva oslobođenog od plaćanja putarine u skladu sa Zakonom o akcizama u BiH.**

Nabavka goriva za potrebe proizvodnje vrši se po ugovoru sa Hifa oil d.o.o. Tešanj od 5. 11. 2018. godine, a do tada nabavka se vršila od dobavljača Hifa petrol d.o.o. Sarajevo, bez važećeg ugovora o nabavci. Naime, ugovor sa Hifa petrol d.o.o. Sarajevo istekao je 10. 5. 2017. godine, a istim je

⁴ „Sl. glasnik BiH“, broj 49/09, 49/14, 60/14 i 91/17

ugovorena vrijednost nabavke od 3.494.700 KM, bez PDV-a, za 5.500.000 litara dizel goriva koje se sukcesivno trebalo isporučiti u periodu od 10. 5. 2016. godine do 10. 5. 2017. godine.

Preporuka:

- **utvrditi normative utroška goriva i internim aktom detaljno urediti rad cjelokupne mehanizacije Društva radi nadzora nad radom i praćenja potrošnje goriva u skladu sa utvrđenim normativom.**

Nabavljeno dizel gorivo skladišti se na benzinskoj pumpi Društva koja se nalazi u krugu pogona PK Vrtlište. Postupanje sa dizel gorivom uređeno je Uputstvom za rad, održavanje, prijem i izdavanje goriva na stabilnoj pumpi pogona PK Vrtlište iz 2016. godine. Uputstvom je propisano da se izdavanje dizel goriva sa Centralnog skladišta vrši na osnovu:

- doznake za izdavanje nafte pogonima,
- pozajmice – reversa za izdavanje nafte u cisterne koje toče naftu u zoni radilišta,
- otpremnice za izdavanje nafte trećim licima.

Prema Uputstvu, izdavanje dizel goriva za pogon PK Vrtlište podrazumijeva izdavanje goriva za rad vlastitih mašina, kao i za kooperante koji vrše prevoz uglja. Navedeni dokumenti za izdavanje dizel goriva su osnova za materijalne i druge evidencije vezane za praćenje zaliha i troškova. U rezervoaru Društva skladišti se, pored dizel goriva koje nabavlja Društvo, dizel gorivo Trgošpeda d.o.o. Kakanj, koji Društvu pruža usluge rada mašina sa rukovaocem. Dizel gorivo Trgošpeda skladišti se u istom rezervoaru u kojem se nalazi dizel gorivo Društva, na koje se ne plaća putarina. Sa Trgošpedom d.o.o. Kakanj zaključen je Ugovor o uskladištenju i distribuciji dizel goriva EN 590 14. 2. 2018. godine na period od 12 mjeseci. Prema odredbama ovog ugovora, Društvo je saglasno da za potrebe rada mašina na PK Vrtlište dozvoli uskladištenje do 10.000 litara dizel goriva i isto distribuira do mašine (za mašine koje ne mogu ići u javni saobraćaj) u zoni radilišta, zajedno sa dizel gorivom za potrebe rada mašina Društva. Trgošped d.o.o. Kakanj je saglasan da se prilikom prijema i izdavanja dizel goriva primjeni Uputstvo. Ugovoreno je da evidencije vode zajedno i na kraju mjeseca sačini zapisnik (stanje ulaza i izlaza nafte za tekući mjesec) koji će biti osnov za fakturisanje zakupnine. Cijena skladištenja i distribucije dizel goriva do mašine iznosi 0,03 KM bez PDV-a za litar izdatog goriva. Mjesečno se sačinjava Zapisnik o prijemu i izdavanju dizel goriva, na osnovu kojeg se vrši fakturisanje izvršene usluge. Dizel gorivo Trgošpeda d.o.o. Kakanj zaprima se u rezervoar benzinske pumpe Društva, na osnovu otpremnice koju potpisuje osoba koja je robu predala (osoba ispred Trgošpeda d.o.o. Kakanj) i skladištar koji zaprima dizel gorivo. **Međutim, kod izdavanja dizel goriva, pored ručno vođene interne evidencije skladištara Društva, dokument koji Društvo koristi je otpremnica Trgošpeda d.o.o. Kakanj, koju ovjerava samo njegov zaposlenik, a nema zajedničkog dokumenta koji potvrđuje količine izdatog, odnosno preuzetog dizel goriva. Nije prezentirana knjigovodstvena isprava koja nedvosmisleno dokumentuje izlaz iz skladišta i iz koje se može utvrditi nastanak izdavanja dizel goriva. Skladištenje tuđeg dizel goriva na stabilnoj pumpi pogona PK Vrtlište nije u skladu sa internim aktom Društva, kojim je uređeno samo korištenje dizel goriva koje Društvo koristi za vlastite potrebe. Skladištenje u istom rezervoaru vlastitog dizel goriva na koje se ne plaća putarina i tuđeg dizel goriva koje nije nabavljeno pod istim uslovima, nije u skladu sa zakonskim propisima i nije dobra poslovna praksa jer utiče na pravilnost iskazivanja vlastitih zaliha, a može uticati i na pravilnost iskazivanja troškova. Navedeno onemogućava Društvu da postupa u skladu sa odredbama člana 63. Zakona o akcizama u BiH, koji ga obavezuje da ažurno vodi evidenciju nabavke i prati upotrebu dizel goriva oslobođenog plaćanja putarine**

Preporuka:

- **u vlastitim rezervoarima skladištiti samo gorivo koje se koristi za potrebe obavljanja proizvodne djelatnosti.**

Preostali dio iskazanog troška energije i goriva odnosi se na: utrošenu električnu energiju (1.701.397 KM), razna ulja i maziva (375.526 KM), gorivo za putničke automobile (59.926 KM) i utrošeni ugalj za vlastite potrebe (42.500 KM).

Troškovi sirovina i materijala, iskazani u iznosu od 3.324.313 KM, najvećim dijelom odnose se na troškove eksploziva koji iznose 2.210.365 KM. Dobavljači eksplozivnih sredstava su Eu explosive d.o.o. Zenica i Pobjeda-Rudet d.d. Goražde. Posljednji zaključeni ugovori sa Eu explosive d.o.o. Zenica su iz 2013. godine. Nakon njihovog isteka sa ovim dobavljačem vršene su nabavke bez važećeg ugovora, po cijenama iz isteklih ugovora. U 2018. godini od dobavljača Eu explosive d.o.o. Zenica izvršena je nabavka eksplozivnih sredstava u vrijednosti od 1.960.910 KM. Nabavka od dobavljača Pobjeda-Rudet d.d. Goražde vršena je po ugovoru iz 2017. godine. Ugovorom nije preciziran period važenja; nabavljeno je eksplozivnih sredstava u vrijednosti od 396.660 KM, a ugovorena vrijednost iznosi 391.522 KM.

Troškovi rezervnih dijelova, iskazani u iznosu od 2.059.470 KM, predstavljaju troškove rezervnih dijelova nabavljenih za potrebe proizvodnje i održavanja opreme. Nabavke su vršene od dobavljača Rifamm d.o.o. Tuzla, Belaz Premar Services d.o.o. Ugljevik, Unitrade export-import d.o.o. Ljubuški, Teknoxgroup BH d.o.o. Sarajevo i drugih.

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja, iskazani u iznosu od 46.690.135 KM, čine 59% ukupnih poslovnih rashoda Društva.

	KM
	1. 1 - 31. 12. 2018.
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja zaposlenih	46.690.135
Troškovi plaća i naknada plaća	39.176.202
Troškovi službenih putovanja zaposlenih	11.083
Troškovi ostalih primanja i naknada prava zaposlenih	7.212.740
Troškovi naknada članovima Nadzornog odbora	23.762
Troškovi naknada ostalim fizičkim licima	266.347

Obračun plaća i naknada, pored zakonskih propisa koji uređuju ovu oblast, regulisan je Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti rudarstva u FBiH, Pravilnikom o radu i pojedinačnim ugovorima o radu zaposlenika. Najniža neto satnica za obračun plaća zaposlenika iznosi 3,115 KM, a utvrđena je Odlukom Uprave koja je u primjeni od maja 2017. godine. Osnovna plaća je proizvod najniže neto satnice, koeficijenta složenosti poslova radnog mjesta koje radnik obavlja i ostvarenog fonda sati.

Plaće Uprave regulisane su Odlukom o kriterijima za utvrđivanje plaća i drugih prava članova Uprave Društva, koju je donio Nadzorni odbor 5. 9. 2012. godine. Osnovna mjesečna neto plaća Direktora utvrđena je u visini četiri, a izvršnim direktorima i Sekretaru Društva u visini 3,7 prosječne plaće isplaćene u FBiH u posljednja tri mjeseca, što je u skladu s članom 8. Zakona o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija u FBiH i javnim preduzećima u većinskom vlasništvu Federacije BiH.⁵

Prosječna neto plaća u Društvu u 2018. godini iznosila je 1.190 KM. Najviša isplaćena neto plaća je 4.217 KM, a najniža 617 KM.

Pravilnikom o plaćama propisano je da se osnovna plaća radnika uvećava za rad u dane sedmičnog odmora i za prekovremeni rad. Dodatak na osnovnu plaću, za rad u dane sedmičnog odmora, utvrđuje se na način da se satnica osnovne plaće radnika iz ugovora o radu za ostvarene sate sedmičnog odmora uvećava za 30%, a za ostvarene sate prekovremenog rada za 50%. Odlukom Uprave Društva od 24. 5. 2017. godine o regulisanju rada u dane sedmičnog odmora utvrđeno je da su subota i nedjelja dani sedmičnog odmora, za radnike čiji rad ne iziskuje rad u smjenama, kao i za trobrigadni sistem rada. Prema članu 3. navedene Odluke rad u dane sedmičnog odmora može se odrediti u slučaju više sile, vanrednog povećanja obima posla i u drugim slučajevima u skladu sa Zakonom. Uputstvom za rad u dane sedmičnog odmora, dane praznika i prekovremeni rad od 3. 8. 2017. godine uređen je način i postupci realizacije rada u ove dane. Prekovremeni rad ne može trajati duže od 8 sati sedmično i ne duže od 3 sedmice neprekidno ili više od 10 sedmica u toku kalendarske godine, kako je uređeno članom 5. Uputstva. Propisana je i obaveza praćenja već ostvarenih prekovremenih sati tokom sedmice.

⁵ "Sl. novine FBiH", broj 12/09

Prema prezentiranoj dokumentaciji, kod izdavanja novog naloga za rad u dane sedmičnog odmora i prekovremenog rada, na propisanom obrascu nije iskazan podatak o već ostvarenim satima po navedenim osnovama. Prema opisima, radi se o redovnim poslovima, koji ne iziskuju rad u dane sedmičnog odmora niti prekovremeni rad. Zbog toga se ne može potvrditi da su svi nalozi za rad u dane sedmičnog odmora i prekovremeni rad izdavani u slučajevima i na način propisan Uputstvom. Kako je satnica za rad u dane sedmičnog odmora i prekovremenog rada uvećana za 30, odnosno 50%, ne može se potvrditi opravdanost troška iskaznog prekovremenog rada i rada u neradne dane. Trošak iskazan po ovom osnovu iznosi 7,5% od ukupnih troškova bruto plaća na godišnjem nivou.

Tokom 2018. godine u Društvu se uz plaću isplaćuju stimulacije koje predstavljaju dodatni dio osnovne plaće. Obračun i isplata se vrši na osnovu člana 77. Pravilnika o radu Društva i mjesečnih Odluka direktora o obračunu i isplati stimulacije na plaću, koje obuhvataju značajan broj radnika (maj 220, septembar 210). Stimulacije se isplaćuju radnicima (od zamjenika upravnika, rukovodilaca, rudarskih inženjera do pomoćnih radnika) koji su dali poseban doprinos u radu, u visini od 5 do 10% po pojedinom zaposleniku. **Za navedene isplate Društvo nema donesen pisani akt propisan članom 76. Pravilnika o radu. Posebnim aktom, koga donosi Nadzorni odbor, potrebno je utvrditi kriterije i mjerila za ocjenu rada pogona i stručnih službi i kriterije i mjerila za utvrđivanje individualnog radnog učinka radnika, po osnovu obima i kvaliteta izvršenog posla, na osnovu čega će se moći izvršiti uvećanje, odnosno umanjenje osnovne plaće. Na osnovu podataka Službe finansija o obračunima plaća utvrđeno je da je dio stimulacija, vrednovanje rada i varijabilni dio plaća u bruto vrijednosti iznosio 644.142 KM.**

Prema navedenom, u Društvu se priznaju troškovi vezano za isplate po osnovu rada uposlenih za koje nisu ispunjeni uslovi iz Uputstva za rad u dane sedmičnog odmora, dane praznika i prekovremeni rad. Također, iskazuju se i troškovi stimulacija, a da nije donesen interni akt koji bi uređio stimulacije i varijabilni dio plaće. Iskazani troškovi dodatno opterećuju poslovanje Društva, a pogotovo u uslovima kada Društvo iskazuje gubitak poslovanja.

Preporuke:

- *rad u dane sedmičnog odmora i prekovremeni rad koristiti u slučajevima izričito propisanim Uputstvom za rad u dane sedmičnog odmora, dane praznika i prekovremeni rad i svesti ih na najmanju moguću mjeru radi racionalizacije iskazanih troškova poslovanja i poštivanja odredbi Zakona o radu vezano za obavezni odmor radnika;*
- *internim aktom utvrditi kriterije i mjerila za ocjenu rada i utvrđivanje individualnog radnog učinka radnika po osnovu obima i kvaliteta izvršenog posla.*

Troškovi ostalih primanja, naknada i prava zaposlenih iskazani su u iznosu od 7.212.740 KM.

	KM
	1. 1 – 31. 12. 2018.
Troškovi ostalih primanja, naknada i prava zaposlenih	7.212.740
Naknada za ishranu u toku rada	5.268.579
Troškovi regresa	762.820
Troškovi zaposlenih povodom praznika	454.223
Troškovi prevoza	409.034
Pomoći za liječenje i smrtni slučajevi	229.124
Naknada za stručno usavršavanje i stručnu literaturu	88.960

Naknada za ishranu u toku rada, iskazana u iznosu od 5.268.579 KM, isplaćuje se u visini od 14 KM **po izrađenoj nadnici** na osnovu Odluke Uprave Društva od 13. 10. 2016. godine. Članom 101. Pravilnika o radu propisano je da se naknada za ishranu u toku rada isplaćuje u **dnevnom iznosu od 14 KM**. Na dio toplog obroka iznad zakonski dozvoljenog neoporezivog iznosa isplate vrši se obračun propisanih poreza i doprinosa. **Prema pojedinačnim evidencijama o prisutnosti na poslu, utvrđeno je da se topli obrok isplaćivao i za sate prekovremenog rada, na način da su se oni zbrajali tokom mjeseca, što je za posljedicu imalo veći broj nadnica, a time i iznos navedene naknade. S obzirom na to da se topli obrok po pravilu isplaćuje za dane provedene na radu, kako je uređeno Pravilnikom, način obračuna koji**

je primijenjen nije u skladu s Pravilnikom o radu. Njime nije predviđena mogućnost isplate većeg toplog obroka od limitiranog dnevno. Shodno navedenom, Odluka o isplati toplog obroka po izrađenoj dnevnicu nije u skladu s odredbama Pravilnika, a iskazani troškovi toplog obroka veći su u odnosu na troškove dozvoljene Pravilnikom.

Preporuka:

- ***naknadu za topli obrok obračunavati i isplaćivati u skladu s odredbama Pravilnika o radu.***

Naknada za godišnji odmor (regres), iskazana u iznosu od 762.820 KM, isplaćena je u visini od 430 KM po zaposleniku, u skladu s Odlukom Uprave Društva.

Troškovi zaposlenih povodom praznika iskazani su u iznosu od 454.223 KM i u dijelu od 450.103 KM odnose se na nagradu povodom Dana rudara, na osnovu odluke Uprave Društva.

Troškovi prevoza radnika iskazani su u iznosu od 409.034 KM. Pored naknade troškova za prevoz na i sa posla, obuhvataju i troškove ugovorenog prevoza radnika (na području kopa, prevoz od pogona do jame i relacije koje nemaju redovne linije) kao iskazane troškove po osnovu prevoza koji se ne mogu povezati s navedenim izdatkom (prevoz stanovništva). Pravo na naknadu za prevoz sa posla i na posao prema odredbama člana 102. Pravilnika o radu ostvaruje radnik čije je mjesto stanovanja udaljeno od mjesta rada preko 4 do najviše 30 kilometara u jednom pravcu, u visini od 50% ugovorene mjesečne karte, prema broju izrađenih dnevnica. Troškovi se priznaju u visini od 50% iznosa mjesečne karte fakturisanе Društvu, ili isplatom za radnike koji ne koriste usluge javnog prevoza. **Utvrđena su odstupanja između dostavljenih spiskova prevoznika o izdatim mjesečnim kartama i odbitaka od plaće koji se vrše u rudniku, nepovezanost fakturisanog iznosa prevoznika sa izvršenim obustavama, odbitak paušalnog iznosa od 10 KM radniku za prevoz na relaciji Kakanj – PK Vrtlište te evidentiranje ugovorenog prevoza mještana na relaciji Mramor – Subotinje – Kakanj.** Ugovoreni prevoz radnika (industrijski prevoz), prema dostavljenim podacima, iskazan je u iznosu od 95.504 KM, a prevoz mještana na relaciji Mramor – Subotinje – Kakanj u iznosu od 34.814 KM. Od maja industrijski prevoz se fakturiše shodno zaključenom ugovoru s dobavljačem Centrotrans Eurolines d.d. Sarajevo. **Društvo ne posjeduje ažurne evidencije o korisnicima naknade, sa potrebnom dokumentacijom koja je uslov ostvarivanja prava. To ima za posljedicu tužbe uposlenika vezano za ostvarenje prava po osnovu naknade prevoza, koje se u najvećem broju slučajeva rješavaju u korist uposlenika te uvećavaju troškove poslovanja Društva.**

Preporuka:

- ***naknadu za prevoz na posao i sa posla vršiti u skladu sa odredbama Pravilnika o radu, a na osnovu odgovarajućih evidencija o ostvarivanju prava na ovu naknadu.***

Troškovi naknada ostalim fizičkim licima iskazani su u iznosu od 266.347 KM i odnose se uglavnom na isplate licima angažovanim po osnovu ugovora o djelu i isplate naknada za četvrtu za spašavanje, vatrogasce, rudarsku glazbu, izradu projektne dokumentacije i drugo. Naknada članovima čete za spašavanje iznosi 119.208 KM i predstavlja najveći izdatak u okviru navedenog troška, a odnosi se isplaćeno dodatno primanje zaposlenicima, članovima čete čije je formiranje obavezno prema odredbama Zakona o rudarstvu FBiH.

Troškovi naknada članovima Nadzornog odbora iskazani su u iznosu od 23.762 KM. Visina naknade članovima Nadzornog odbora uređena je Odlukom Skupštine Društva od 3. 11. 2011. godine i za predsjednika je određena u visini od jedne prosječne mjesečne neto plaće isplaćene u FBiH u prethodna tri mjeseca prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku, a za članove u iznosu od 80% od iznosa koji je utvrđen za predsjednika Nadzornog odbora.

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 2.242.523 KM i odnose se na usluge izrade i dorade učinaka, transportne usluge, usluge održavanja, reklame, zakupa i ostalih usluga.

Troškovi usluga izrade i dorade učinaka, iskazani u iznosu od 610.052 KM, odnose se na angažovanje radnih mašina dobavljača Trgošped d.o.o. Kakanj. U okviru ovog troška, 466.115 KM se odnosi na tri ugovora (rad bagera gusjeničara; rad utovarivača sa kašikom i rad hidrauličnog bagera točkaša sa rukovaocem). Ove usluge su izvršene bez važećih ugovora. **Iako je ugovoreno pružanje usluga do ispunjenja ugovorene realizacije, ali ne duže od 12 mjeseci, nastavljeno je pružanje ovih usluga i**

tokom 2018. godine, i to po cijenama iz ugovora iz 2016. godine. Društvo je tek u julu 2018. godine zaključilo novi ugovor za usluge rada hidrauličnog bagera gusjeničara sa rukovaocem, zapremine kašike 1,5-2,0 m³, ponovo sa istim dobavljačem. Stoga se ne može se prihvatiti obrazloženje Društva za angažovanje rada tuđih mašina zbog niskog stepena pouzdanosti i neispravnosti vlastitih utovarnih kapaciteta i nedostatka bagera traženih karakteristika.

Preporuka:

- **sačiniti analizu efektivnosti angažovanja, odnosno opravdanosti rada tuđih radnih mašina i na osnovu utvrđenog poduzeti odgovarajuće aktivnosti u cilju racionalizacije troškova po navedenom osnovu.**

U okviru **troškova transportnih usluga** od 425.215 KM, troškovi prevoza rovnog uglja iznose 382.762 KM. Usluga prevoza iz pogona Haljinići na Separaciju vrši se prema zaključenim ugovorima sa Kakanj promet d.o.o. Kakanj iz februara 2018. godine.

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 10.983.920 KM. Obračun amortizacije vrši se linearnom metodom otpisa, tokom procijenjenog korisnog vijeka trajanja imovine.

Troškovi rezervisanja iskazani u iznosu od 1.685.920 KM su rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih prema MRS-u 19 – Primanja uposlenih, kao i rezervisanja na osnovu procjene Pravne službe za moguće negativne ishode po sudskim sporovima.

Nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 2.987.130 KM. U okviru njih, troškovi neproizvodnih usluga iznose 2.233.419 KM, a najvećim dijelom se odnose na troškove za kultivaciju zemljišta, komunalne naknade i naknade za korištenje građevinskog zemljišta te usluge fizičke zaštite ljudi i imovine.

Troškovi za kultivaciju zemljišta iskazani su u iznosu od 788.721 KM i najvećim dijelom su usluge dobavljača Trgošped d.o.o. Kakanj za izvršene radove na sanaciji klizišta u naselju Bare I. Ugovorom od 8. 12. 2017. godine vrijednost radova je iznosila 714.210 KM, a izvršilac radova uveden je u posao 21. 5. 2018. godine. Aneksima ugovora iz augusta 2018. godine promijenjene su određene stavke iz ugovora, cijene i produžen je rok izvršenja za dodatna tri mjeseca. Radovi su okončani 12. 12. 2018. godine u vrijednosti od 749.908 KM.

Troškovi komunalne naknade i naknade za korištenje građevinskog zemljišta iskazani u iznosu od 540.539 KM su troškovi utvrđeni rješenjima Zavoda za planiranje i izgradnju Općine Kakanj, shodno Zakonu o komunalnim djelatnostima⁶ i Zakonu o građevinskom zemljištu.⁷ Mjesečni iznos komunalne naknade iznosi 35.879 KM, a naknade za korištenje gradskog građevinskog zemljišta 10.115 KM.

Troškovi usluga fizičke zaštite ljudi i imovine iskazani u iznosu od 349.237 KM su troškovi po fakturama Agencije za pružanje fizičke i tehničke zaštite ljudi i imovine CONDOR d.o.o. Zenica, a prema okvirnom sporazumu od 16. 8. 2016. godine. Okvirni sporazum zaključen je na period od tri godine, odnosno do maksimalne finansijske vrijednosti od 597.600 KM, bez uračunatog PDV-a. Na osnovu okvirnog sporazuma, prezentovana su dva zaključena ugovora, i to: za period 16. 8. 2016 - 16. 8. 2017. godine na iznos od 261.749 KM, bez PDV-a i za period 4. 6. 2018 - 4. 6. 2019. godine na iznos od 77.808 KM, bez PDV-a. Jedinična cijena angažovanog zaštitara iznosi 4,98 KM bez PDV-a po satu i nepromjenjiva je za vrijeme trajanja ugovora. **Na osnovu navedenog utvrđeno je da za dio revidirane godine Društvo nema važeći ugovor koji bi bio osnov pružanja usluge. Nije prezentirana evidencija praćenja realizacije izvršenih usluga po sporazumu, a promet dobavljača od zaključenja okvirnog sporazuma do 31. 12. 2018. godine za 115.581 KM veći je od ugovorene vrijednosti okvirnim sporazumom.**

Na osnovu svega navedenog, utvrđeno je da Društvo u okviru nabavke usluga za potrebe proizvodnog procesa nema važeće ugovore o nabavci i u većem broju slučajeva nabavke se vrše i nakon isteka perioda na koji je zaključen ugovor. Značajna su i prekoračenja nabavki iznad ugovorene vrijednosti. To ima za posledicu da Društvo ne postupa u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama.

⁶ „Sl. novine ZDK“, broj 17/08

⁷ „Sl. novine ZDK“, broj 67/05

Preporuka:

- ***nabavke roba, usluga i radova realizovati u skladu s odredbama zaključenih ugovora u periodu na koji se odnose i u ugovorenoj vrijednosti.***

6.1.2.2 Finansijski rashodi

Finansijski rashodi iskazani su u iznosu od 1.696.422 KM, a odnose se na obračunate kamate, negativne kursne razlike i finansijske rashode iz odnosa s povezanim pravnim licima. Od ukupno iskazanih kamata od 1.148.129 KM, zatezne iznose 762.596 KM i najvećim dijelom se odnose na kamate isplaćene:

- po Sporazumu sa ZD Rudnik mrkog uglja Breza d.o.o. Breza (dalje: Rudnik Breza) u iznosu od 559.757 KM, a po osnovu diobenog bilansa Rudnika uglja Srednja Bosna. Presudom Općinskog suda u Zenici od 1. 11. 2012. godine Društvu je naloženo da Rudniku Breza isplati dug sa pripadajućom zakonskom kamatom radi ispunjenja obaveza iz Ugovora o međusobnim odnosima preduzeća, nastalih statusnim promjenama „Rudnici uglja Srednja Bosna“ d.o.o. Kakanj od 1. 4. 1999. godine. Sporazumom između Društva i Rudnika Breza od 31. 8. 2017. godine utvrđene su obaveze Društva prema Rudniku Breza po osnovom dugu i pripadajućim kamata i dogovoren je obročni način njihovog izmirivanja. **Društvo nije ispunilo dogovoreni način izmirivanja obaveza, te je obaveze i troškove kamata iskazalo u 2018. godini. Prema navedenom, Društvo nije, a trebalo je troškove kamata evidentirati u 2017. godini, pa su troškovi revidirane godine precijenjeni, a prethodne godine potcijenjeni za iznos od 559.757 KM. To ima za posljedicu i da je finansijski rezultat za 2018. godinu potcijenjen, a za 2017. godinu precijenjen za isti iznos;**
- po sudskoj i vansudskim nagodbama sa dobavljačima: Džekos d.o.o. Sarajevo u iznosu od 130.889 KM, Explosive d.o.o. Zenica u iznosu od 44.591 KM i Hifa petrol d.o.o. Sarajevo u iznosu od 23.337 KM, a zbog kašnjenja plaćanja obaveza iz ranijeg perioda poslovanja.

Značajno učešće u okviru finansijskih rashoda odnosi se na negativne kursne razlike po osnovu japanskog kredita, iskazane u iznosu od 505.880 KM.

6.1.2.3 Ostali rashodi i gubici

Ostali rashodi i gubici iskazani su u iznosu od 1.443.497 KM, a najvećim dijelom se odnose na rashode po osnovu materijalne štete prilikom eksproprijacije u iznosu od 1.118.511 KM, naknade šteta usljed povreda na radu u iznosu od 101.960 KM, plaćenih doprinosa za penzijsko-invalidsko osiguranje na razlike plaća po granskom kolektivnom ugovoru u iznosu od 48.236 KM, rashode iz ranijih godina – razlike neplaćenih doprinosa u iznosu od 35.837 KM, gubitke od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava u iznosu od 43.991 KM i ispravku vrijednosti i otpis potraživanja od kupaca u iznosu od 23.084 KM.

6.1.3 Finansijski rezultat

Društvo je u finansijskim izvještajima za 2018. godinu iskazalo negativan finansijski rezultat – gubitak od 13.717.665 KM.

Ne može se potvrditi tačnost iskazanog finansijskog rezultata s obzirom na to da Društvo:

- na datum bilansa nije procijenilo nadoknadivu vrijednost zaliha rezervnih dijelova, u skladu sa zahtjevima iz paragrafa 9. MRS-a 2 – Zalihe (tačka 6.2.2.1 Izvještaja);
- nije izvršilo rezervisanja za konačnu sanaciju zemljišta i rekultivaciju okoliša i otklanjanje posljedica nastalih pri izvođenju rudarskih radova, u skladu sa članom 59. Zakona o rudarstvu FBiH (tačka 6.2.4 Izvještaja).

Uprava Društva je 20. 2. 2019. godine donijela Odluku o prijedlogu pokrića gubitka za 2018. godinu za potrebe predaje finansijskih izvještaja ovlaštenoj instituciji. Odlukom je gubitak iskazan kao nepokriveni, a konačnu odluku o prijedlogu njegovog pokrića za 2018. godinu treba donijeti Skupština Vladajućeg društva. Do okončanja revizije nije održana sjednica Skupštine Društva.

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Stalna sredstva i dugoročni plasmani

Stalna sredstva i dugoročni plasmani iskazani su u iznosu od 170.696.140 KM. Struktura stalnih sredstava na datum bilansa je sljedeća:

	31. 12. 2018.	31. 12. 2017.
STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	170.696.140	174.588.390
Nematerijalna sredstva	2.553.577	2.189.108
Nekretnine, postrojenja i oprema	166.506.526	171.378.063
Investicijske nekretnine	978.892	372.339
Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	12.392	12.392
Dugoročni finansijski plasmani	613.377	627.440
Druga dugoročna potraživanja	24.200	-
Dugoročna razgraničenja	7.176	9.048

Stalna sredstva iskazuju se po nabavnoj vrijednosti. Nakon početnog priznavanja, pojedino stalno sredstvo iskazuje se po njegovom trošku nabavke, umanjeno za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja, ako postoje.

Nematerijalna stalna sredstva iskazana su u iznosu od 2.553.577 KM (nabavna vrijednost 2.947.724 KM, ispravka vrijednosti 394.147 KM), a odnose se na ulaganja u istraživanje i procjenu mineralnih resursa u iznosu od 1.511.784 KM, ulaganja u istraživanje i razvoj lokacije Mošćanica – Repovački potok u iznosu od 646.314 KM, licence od 290.556 KM i na softvere od 104.992 KM.

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazane su u iznosu od 166.506.526 KM (nabavna vrijednost 335.390.947 KM, ispravka vrijednosti 168.884.421 KM) i predstavljaju najveći dio stalnih sredstava. Struktura i promjene na ovoj imovini date su u sljedećoj tabeli:

Red. br.	Opis	Zemljište	Zgrade	Postrojenja i oprema	Alati, namj.	Transportna sredstva	Sred. u pripremi	Ostala mat.	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Nabavna vrijednost								
	na dan 1. 1. 2018.	58.822.649	73.455.300	148.773.255	9.371.432	15.803.268	23.933.313	4.702.120	334.861.337
	- direktna pov. u 2018. g.						6.748.615		6.748.615
	- prenos sa pripreme	682.895	468.383	7.737.185	143.775	362.848	-9.395.086		
	- otuđenje i rashodovanje			(6.164.096)	(54.907)				(6.219.003)
	- ostalo								
	na dan 31. 12. 2018.	59.505.544	73.923.683	150.346.344	9.460.300	16.166.116	21.286.842	4.702.120	335.390.949
2	Ispravka vrijednosti								
	na dan 1. 1. 2018.		50.932.086	95.136.021	7.482.870	7.423.756	0	3.171.963	164.146.695
	- amortizacija		959.799	8.514.523	289.197	1.078.688	0	70.532	10.912.739
	- otuđenje i rashod.			(6.120.860)	(54.152)	0	0	0	(6.175.012)
	na dan 31. 12. 2018.		51.891.885	97.529.684	7.717.915	8.502.444	0	3.242.495	168.884.422
3	Sadašnja vrijednost								
	na dan 1. 1. 2018.	58.822.649	22.523.214	53.637.234	1.888.562	8.379.512	23.933.313	1.530.157	170.714.641
	na dan 31. 12. 2018.	59.505.544	22.031.798	52.816.660	1.742.385	7.663.672	21.286.842	1.459.625	166.506.526

Zemljište je iskazano u iznosu od 59.505.544 KM, a odnosi se na zemljišta jamskih i površinskih kopova, građevinska i zemljišta za ostale namjene. U 2018. godini izvršeno je aktiviranje zemljišta u vrijednosti od 682.895 KM, po okončanju postupaka eksproprijacije zemljišta.

Građevinski objekti iskazani su u iznosu od 22.031.798 KM, a čine ih zgrade uprave i administracije, radionice, hale, rudarski objekti, objekti drumskog i željezničkog saobraćaja i za prenos električne energije, objekti društvene ishrane i ostali građevinski objekti. Povećanje od 468.383 KM najvećim dijelom od 452.838 KM se odnosi na prenos sa investicija u toku za objekat magacin eksploziva. **Prema nalogu za aktiviranje**

navedenog sredstva od 31. 12. 2018. godine, evidentno je da su aktivnosti na ovom objektu iz perioda od 2012. do 2013. godine.

Postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 52.816.660 KM (nabavne vrijednosti 150.346.344 KM). Povećanje vrijednosti postrojenja i opreme u iznosu od 7.737.185 KM, najvećim dijelom od 5.321.465 KM, odnosi se na prenos sa investicija nabavljenog elektrohidrauličnog bagera LIBHEERR zapremine kašike 12-15 m³. **Elektrohidraulični bager je nabavljen po ugovoru od 22. 12. 2016. godine, uz rok isporuke od 11 mjeseci. Konačni izvještaj o kvantitativnom i kvalitativnom prijemu sačinjen je 23. 11. 2017. godine, a nalog za aktiviranje tek 31. 12. 2018. godine.**

Alati, pogonski i kancelarijski namještaj iskazani su u iznosu od 7.663.672 KM, a čine ih razni univerzalni i ostali alati, mjerni i kontrolni instrumenti, skladišni i kancelarijski namještaj, audio i videoaparati i ostali krupni inventar. Povećanje na ovoj poziciji u iznosu od 143.775 KM odnosi se na povećanje vrijednosti mjernih i kontrolnih instrumenata od 82.081 KM te alata i namještaja od 59. 987 KM.

Transportna sredstva iskazana su u iznosu od 7.663.672 KM, a čine ih putnički automobili, kombi i terenska vozila, teretna i vučna vozila, priključna vozila – prikolice, lokomotive i vagoni, autocisterne i ostala transportna sredstva.

Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi iskazane su u iznosu od 21.286.842 KM. Najznačajnija od ukupno iskazanih investicija odnosi se na ulaganja po investicionom programu iz 2004. godine: „Izgradnja odlagališta Ribnica na PK Vrtlište – hidrotehnički objekat tunel (HTO)“ u iznosu od 12.131.174 KM, investicije u sredstva i opremu u iznosu od 4.691.681 KM, ulaganja u zemljišta od 2.980.669 KM i ostala sredstva u pripremi. Za realizacije investicije „Izgradnja odlagališta Ribnica na PK Vrtlište – hidrotehnički objekat tunel (HTO)“ Vladajuće društvo je 2010. i 2011. godine dodijelilo iz sredstava dokapitalizacije 9.912.281 KM, a radovi na izgradnji su počeli 2013. godine. Kada su u pitanju ostala sredstva u pripremi, **utvrđeno je da se iskazuju ulaganja od 471.563 KM, na kojima dugi niz godina nije bilo promjena niti ima podataka o statusu tog ulaganja, dok su ulaganja od 372.807 KM završena, ali se i dalje iskazuju u okviru sredstava u pripremi. Zbog navedenog, kao i opisanog aktiviranja sredstava, ne može se potvrditi da je uspostavljena potpuna koordinacija svih koji su uključeni u ovaj proces ni aktiviranje sredstava u periodu kada su spremna za upotrebu.**

Preporuke:

- *uraditi detaljnu analizu iskazanih stanja sredstava u pripremi i, shodno utvrđenom, donijeti odgovarajuće odluke o statusu tih ulaganja;*
- *u skladu sa usvojenim planovima ulaganja i donesenim investicionim odlukama, kontinuirano pratiti realizaciju ulaganja i po završetku investicionih ulaganja pravovremeno vrši aktiviranje istih.*

Investicijske nekretnine iskazane su u iznosu od 978.892 KM, a čine ih zemljište i objekti koji su dati u najam trećim licima.

Dugoročni finansijski plasmani iskazani su u iznosu od 613.377 KM i odnose se na obveznice po osnovu ratnog potraživanja iskazane po izvodu Registra vrijednosnih papira u FBiH. Po ovom osnovu iskazan je i prihod od usklađivanja vrijednosti od 1.443 KM.

Druga dugoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 24.200 KM, a odnose se na potraživanja koja potiču iz 2010. godine po diobenom bilansu Rudnika uglja Srednja Bosna. S obzirom na to da potraživanja nisu naplaćena u roku, Nadzorni odbor Društva je 23. 8. 2018. godine donio odluku o ispravci potraživanja po osnovu diobenog bilansa, i to: od ZD RMU Zenica u iznosu od 5.605.516 KM i od ZD RMU Abid Lolić Travnik – Bila u iznosu od 1.374.462 KM. Ispravka potraživanja od 6.979.978 KM evidentirana je na teret gubitaka ranijih perioda u skladu sa MRS-om 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške. Shodno ovoj Odluci, izmijenjeni su godišnji finansijski izvještaji za 2016. i 2017. godinu i polugodišnji izvještaj za 2018. godinu. Nakon provedene ispravke, ostatak ovih potraživanja je 24.200 KM.

Amortizacija stalnih sredstava, prema odredbama Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva, vrši se vremenskom metodom u okviru predviđenog vijeka upotrebe sredstva – linearna metoda, koja podrazumijeva istu stopu amortizacije za svaku godinu korištenja. Zemljište i sredstva u pripremi se ne amortizuju, a nematerijalna stalna sredstva otpisuju se na osnovu procijenjenog vijeka upotrebe.

Procijenjeni korisni vijek trajanja prema knjizi stalnih sredstava je kako slijedi:

Grupa sredstava	Vijek trajanja (god.)	Stopa amortizacije (%)
Nematerijalna sredstva	5	20
Građevinski objekti	od 10 do 80	1,25-10
Postrojenja i oprema	od 5 do 40	2-20
Ostala oprema	od 3 do 5	20-33,33

Procjena vrijednosti umanjenja sredstava

Centralna popisna komisija Društva je prilikom redovnog godišnjeg popisa na osnovu uvida u stanje stalnih sredstava konstatovala da ne postoje indikacije o umanjenju materijalne vrijednosti sredstava, **ali Društvo nije izvršilo test na umanjenje vrijednosti u skladu sa MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, i izvršilo mjerenje nadoknadive vrijednosti sredstava na dan 31. 12. 2018. godine u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje imovine. Posljedica navedenog je da se knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme u upotrebi i investicija u toku može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda.**

Preporuka:

- **na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevom MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava.**

Vlasništvo nad nekretninama

Nisu u potpunosti riješeni imovinsko-pravni odnosi za cjelokupnu imovinu i nisu izvršena usklađivanja knjigovodstvenih stanja nekretnina sa cjelokupnom zemljišnoknjižnom dokumentacijom. Društvo vodi evidencije građevinskih objekata kroz „Knjigu održavanja građevinskih objekata“ koja sadrži sve građevinske objekte upisane u posjed i vlasništvo Društva, a evidencije zemljišta se vode u katastru zemljišta. Evidencije su uspostavljene na osnovu posjedovnih listova i ZK izvadaka. **Kod stanja u knjigovodstvenim evidencijama i u ZK izvacima postoje razlike u ukupnoj površini nekretnina.** Razlog nastanka odstupanja je neprovođenje dokumentacije o promjenama vlasništva nad dijelom nekretnina iz ranijih perioda kroz ZK ured. U decembru 2016. godine formirana je komisija sa zadatkom da u saradnji sa općinskim službama i ZK uredom izvrši usklađivanje podataka za zemljište. Za tri katastarske općine su ZK uredu dostavljeni podaci u cilju rješavanja neusklađenosti.

Zemljište koje je u procesu otkupa i nije upisano u posjed i vlasništvo Društva iskazuje se na osnovu kupoprodajnih ugovora, sporazuma i drugih dokumenata.

Preporuka:

- **urediti imovinsko-pravne odnose za cjelokupnu imovinu i izvršiti usklađivanje knjigovodstvenih evidencija Društva sa zemljišnim knjigama.**

Hipoteke i založno pravo

Društvo ima ograničenja u raspolaganju imovinom jer su upisana založna prava u korist banaka kao instrumenti obezbjeđenja plaćanja po osnovu kreditnih zaduženja. Također su upisane hipoteke kod Porezne uprave FBiH i Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona radi obezbjeđenja potraživanja po potpisanim protokolima o namirenju duga. Ukupan upisani iznos hipoteke na imovinu je 65.601.301 KM.

6.2.2 Tekuća sredstva

Struktura tekućih sredstava na datum bilansa je sljedeća:

	31. 12. 2018.	31. 12. 2017.
TEKUĆA SREDSTVA	9.709.508	8.753.124
Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	3.970.383	3.908.440
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1.548.436	456.851
Kratkoročna potraživanja	3.898.733	3.515.177
Aktivna vremenska razgraničenja	291.956	872.656

6.2.2.1 Zalihe i sredstva namijenjena prodaji

Na datum bilansa struktura zaliha je sljedeća:

	31. 12. 2018.	31. 12. 2017.
ZALIHE	3.970.383	3.908.440
Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar	3.798.954	3.849.238
Sirovine i materijal	1.245.180	1.326.492
Rezervni dijelovi	1.822.706	1.897.612
Autogume i ambalaža	2.588.965	2.015.437
Alat i sitan inventar	3.667.741	3.708.680
Ispravka vrijednosti	(5.525.638)	(5.098.983)
Gotovi proizvodi	74.471	58.769
Dati avansi za zalihe	96.958	433

Zalihe sirovina, materijala, rezervnih dijelova i sitnog inventara iskazane su iznosu od 3.798.954 KM, a čine ih zalihe materijala, rezervnih dijelova i gotovi proizvodi, jer se sitan inventar i autogume pri stavljanju u upotrebu otpisuju metodom 100% otpisa.

Računovodstvenim politikama Društva uređeno je da se zalihe vrednuju po trošku nabavke, a da se na datum izvještavanja o finansijskom položaju (godišnjem obračunu) vrši procjena neto prodajne vrijednosti zaliha. Također je uređeno da se nekurentne i investicione zalihe, na prijedlog komisije za otpis nekurentnih zaliha, a po odluci direktora, mogu držati duže od godinu dana:

- ako štite pogon od smanjenja proizvodnje, zastoja i gubitaka uzrokovanih neispunjavanjem plana,
- radi povećanja fleksibilnosti proizvodnog sistema i
- radi brzine i načina nabavke zaliha.

Društvo je u cilju utvrđivanja neto nadoknadive vrijednosti zaliha izvršilo njihovo umanjeње u 2015. godini, a potom je u septembru 2018. godine formiralo stručnu komisiju za analizu i proces rješavanja nekurentnih zaliha te svođenje njihove vrijednosti na tržišnu fer vrijednost. Komisija je u svom izvještaju od 29. 3. 2019. godine konstatovala da zalihe niskog koeficijenta obrta (zalihe nabavljene prije 1. 1. 2018. godine koje nisu imale izlaz do 30. 9. 2018. godine) iznose 3.151.983 KM, u čemu se najveći dio od 1.009.050 KM odnosi na repromaterijal, a 1.906.272 KM na rezervne dijelove PK Vrtlište. Utvrđeno je da se mogu koristiti za tekuće i investiciono održavanje, dok je dio zaliha repromaterijala i rezervnih dijelova u vrijednosti od 242.295 KM neupotrebljiv.

Prema navedenom, Društvo ne vrši procjenu neto prodajne vrijednosti zaliha na datum bilansa, nego to vrši povremeno u dužim vremenskim razmacima, što nije u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe. S obzirom na to da se ne vrši redovno godišnje vrednovanje, odnosno usklađivanje zaliha u skladu sa MRS-om 2 – Zalihe, ne možemo utvrditi efekte koje bi usklađivanje imalo.

Preporuke:

- **procjenu umanjenja vrijednosti zaliha materijala i rezervnih dijelova i njihovo svođenje na neto prodajnu vrijednost vršiti redovno na datum bilansa, u skladu sa MRS-om 2 – Zalihe.**

6.2.2.2 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata na datum bilansa je sljedeća:

	31. 12. 2018.	31. 12. 2017.
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI	1.548.436	456.851
Transakcijski računi (u domaćoj valuti)	1.545.357	452.267
Blagajna – domaća valuta	3.079	4.584

Gotovina i gotovinski ekvivalenti na dan 31. 12. 2018. godine iskazani su u iznosu od 1.548.436 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 1.091.585 KM, a odnose se na novčana sredstva na računima kod ASA Banke d.d. Sarajevo (glavni račun), Intesa Sanpaolo banke d.d. Sarajevo, UniCredit banke d.d. Mostar, BBI Banke d.d. Sarajevo i u blagajni Društva.

6.2.2.3 Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja

U finansijskim izvještajima na datum bilansa iskazana su sljedeća potraživanja:

	31. 12. 2018.	31. 12. 2017.
POTRAŽIVANJA	3.898.733	3.515.177
Potraživanja od kupaca	2.968.910	3.082.738
Druga kratkoročna potraživanja	929.823	432.439

Struktura potraživanja od kupaca data je u sljedećoj tabeli:

	31. 12. 2018.	31. 12. 2017.
Potraživanja od kupaca	2.968.910	3.082.738
Potraživanja od povezanih lica	1.660.304	1.952.378
Potraživanja od kupaca u zemlji	1.308.606	1.130.360
I – Ukupna tekuća potraživanja od kupaca	2.968.910	3.082.738
II - Sumnjiva i sporna potraživanja	793.513	788.083
III - Ukupna potraživanja od kupaca (I+II)	3.762.423	3.870.821
IV Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca	(793.513)	(788.083)
V - Potraživanja od kupaca (III - V)	2.968.910	3.082.738

Potraživanja od kupaca iskazana su u iznosu od 2.968.910 KM i odnose se na potraživanja po osnovu isporučenog uglja i datih usluga. Na datum 31. 12. 2018. godine najveća su nenaplaćena potraživanja od kupaca: Elektroprivreda BiH, Termoelektrana Kakanj u iznosu od 1.614.626 KM, BAGS Energotehnika Vogošća u iznosu od 659.798 KM i Željeznice FBiH Sarajevo u iznosu od 137.458 KM.

Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca u iznosu od 793.513 KM identična je iznosu sumnjivih i spornih potraživanja, jer se prilikom prenosa sa redovnih na sumnjiva i sporna potraživanja istovremeno vrši evidentiranje rashoda po osnovu nenaplaćenih potraživanja. U 2018. godini izvršena je ispravka vrijednosti potraživanja na teret rashoda u iznosu od 23.084 KM zbog neizvjesnosti naplate potraživanja.

Prezentirana ročna struktura redovnih potraživanja iskazuje periode dospelosti potraživanja do 180 dana i ne daje podatak koliko od iskazanih potraživanja nije naplaćeno u periodu dužem od 360 dana. Zbog navedenog **ne postoji dokumentaciona osnova koja može potvrditi tačnost iskazanih potraživanja, te da li u okviru tekućih potraživanja postoje i ona koja su sumnjiva i sporna, odnosno koja su trebala teretiti rashode perioda.**

Druga kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 929.832 KM i najvećim dijelom od 627.403 KM odnose se na potraživanja od Zavoda zdravstvenog osiguranja na ime naknada plaća i doprinosa za bolovanje preko 42 dana i potraživanja za prava po garancijama u iznosu od 193.146 KM.

Aktivna vremenska razgraničenja iskazana su u iznosu od 291.956 KM i najvećim dijelom se odnose na PDV sadržan u avansnoj fakturi Vladajućem društvu za isporuke uglja.

Preporuka:

- **osigurati podatke o ročnosti svih potraživanja radi njihovog fer i istinitog iskazivanja u finansijskim izvještajima Društva.**

6.2.3 Kapital

Na datum bilansa iskazan je kapital sa sljedećom strukturom:

KM

	31. 12. 2018.	31. 12. 2017.
KAPITAL	55.011.603	63.130.629
Osnovni kapital	92.582.355	85.815.070
Statutarne i druge rezerve	80.382.661	81.551.307
Neraspoređena dobit ranijih godina	5.117.303	104.087
Neraspoređena dobit izvještajne godine	-	5.013.216
Gubitak ranijih godina	(109.353.051)	(109.353.051)
Gubitak izvještajne godine	(13.717.665)	-

Osnovni kapital iskazan je u iznosu od 92.582.355 KM i sastoji se od kapitala stečenog:

- dokapitalizacijom Vladajućeg društva za investicije u periodu od 1. 1. 2010. do 31. 12. 2018. godine od 85.079.266 KM, od čega se na 2018. godinu odnosi 6.767.285 KM i usaglašen je;
- ranijim unosom imovine u iznosu od 5.543.601 KM,
- uplatom kod preregistracije u 2000. godini u iznosu od 2.000 KM.

Prema podacima iz posljednjeg Rješenja o izmjenama podataka u sudskom registru od 14. 9. 2018. godine, **upisani osnovni kapital iznosi 90.624.868 KM, što je za 1.959.487 KM manje od osnovnog kapitala iskazanog u finansijskim izvještajima Društva. Navedena razlika nastala je u ranijim godinama zbog propuštanja da se promjene osnovnog kapitala upišu u registar kod nadležnog suda. Prema izjavi Društva, angažovan je sudski vještak ekonomske struke, koji treba utvrditi da li su sve pojedinačne promjene kapitala upisane u sudski registar.**

Statutarne i druge rezerve iskazane su u iznosu od 80.382.661 KM i odnose na rezerve po finansijskoj konsolidaciji rudnika u iznosu od 15.018.792 KM, rezerve po osnovu otpisanih predratnih obaveza za kredite od 18.572.747 KM i za kamate od 277.758 KM i ostale rezerve u iznosu od 46.513.426 KM. U skladu sa odredbama Zakona o finansijskoj konsolidaciji rudnika uglja u FBiH prema obračunatim, a neuplaćenim javnim prihodima u periodu od 2009. do 2015. godine,⁸ finansijska sredstva za doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje i porez na plaću trebalo je obezbijediti i izmiriti iz Budžeta FBiH. Rezerve po osnovu finansijske konsolidacije rudnika odnose se na uplate Vlade FBiH po osnovu izmirenja obaveza za PIO i poreza na plaću. Izmirenje obaveza po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti, u skladu sa Zakonom o finansijskoj konsolidaciji rudnika uglja u FBiH, trebalo je biti regulisano donošenjem odgovarajućih propisa kantona Federacije, koji u Zeničko-dobojskom kantonu do dana završetka revizije nisu doneseni.

Akumulirani gubitak iskazan je u iznosu od 109.353.051 KM i zajedno sa gubitkom izvještajne godine od 13.717.665 KM i neraspoređenom dobiti ranijih godina od 5.117.303 KM ukupno iznosi 117.953.413 KM. Dakle, ukupni gubitak je za 25.371.058 KM veći od vrijednosti osnovnog kapitala Društva. Ovako težak finansijski položaj Društva ukazuje na postojanje značajne neizvjesnosti u pogledu njegove sposobnosti da nastavi sa vremenski neograničenim poslovanjem.

Prema navedenom, Društvo je u finansijskim izvještajima na dan 31. 12. 2018. godine iskazalo ukupni gubitak (gubitak iz tekuće godine zajedno sa prenesenim gubicima) veći od visine osnovnog kapitala Društva, čime je, u skladu sa Zakonom o finansijskom poslovanju,⁹ kapital Društva postao neadekvatan.

Preporuke:

- izvršiti usaglašavanje iznosa kapitala Društva u knjigovodstvenim evidencijama i iznosa kapitala u Rješenju o registraciji kod Suda;
- potrebno je poduzeti aktivnosti u skladu sa Zakonom o finansijskom poslovanju u cilju ostvarenja adekvatnosti kapitala.

⁸ „Sl. novine FBiH“, broj 81/08, 109/12, 05/14, 32/17

⁹ „Sl. novine FBiH“, broj 48/16

6.2.4 Dugoročna rezervisanja

Dugoročna razgraničenja i rezervisanja iskazana su u iznosu od 6.405.971 KM, a čine ih:

- rezervisanja za otpremnine i druge beneficije zaposlenima u iznosu od 5.754.353 KM, izvršena na osnovu izvještaja ovlaštenog aktuara o procjeni rezervisanja, a u skladu sa MRS-om 19 – Primanja zaposlenih;
- rezervisanja po započetim sudskim sporovima za koje je procijenjena mogućnost gubitka spora u iznosu od 290.553 KM. Procjenu je sačinila Pravna služba u zavisnosti od faze i stanja spora u vrijeme sačinjavanja izvještaja;
- odgođeni prihodi, iskazani u iznosu od 361.064 KM; odnose se na odgođeno priznavanje prihoda za donirana stalna sredstva iz ranijeg perioda poslovanja. Donacije povezane sa sredstvima koja se amortizuju priznaju se kao prihod razdoblja u omjeru u kojem se tereti amortizacija tih sredstava, a u skladu sa MRS-om 20 – Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanje državne pomoći.

Zakon o rudarstvu FBiH članom 59. propisuje obavezu obnove zemljišta korištenog za vađenje rude, odnosno konačnu sanaciju zemljišta i rekultivaciju okoliša i otklanjanje posljedica nastalih pri izvođenju rudarskih radova. Zbog toga, Društvo je trebalo prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja izvršiti rezervisanje troškova za rekultivaciju i obnovu zemljišta, a kako nalaže MRS 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva. Na datum bilansa Uprava nije izvršila potrebna rezervisanja, a efekte istog na finansijski rezultat nije moguće procijeniti.

Preporuka:

- *rezervisanja za procijenjene troškove vraćanja zemljišta u prvobitno stanje vršiti u skladu sa MRS-om 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, kako bi finansijski izvještaji po svim bitnim pitanjima istinito i objektivno prikazali finansijski položaj i rezultat poslovanja Društva.*

Iako Društvo svojom osnovnom djelatnošću vrši eksploataciju prirodnih bogatstava, nije zaključen ugovor o koncesiji. Zakon o koncesijama Zeničko-dobojskog kantona članom 18. propisuje da su naknade za koncesiju, utvrđene ugovorom, prihod kantona i općine na čijem se području predmet koncesije nalazi. Shodno navedenom, nije moguće procijeniti potencijalne obaveze Društva po ovom osnovu.

6.2.5 Obaveze

U finansijskim izvještajima na datum bilansa iskazane su sljedeće obaveze:

	31. 12. 2018.	31. 12. 2017.
OBAVEZE I RAZGRANIČENJA	118.988.074	114.064.805
Dugoročne obaveze	10.029.776	10.018.683
Kratkoročne obaveze	108.713.252	103.778.117
Kratkoročne finansijske obaveze	6.840.846	2.802.812
Obaveze iz poslovanja	18.741.805	14.447.243
Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja	82.350.962	86.299.495
Druge obaveze	125.153	63.256
Obaveze za PDV	646.127	106.169
Obaveze za ostale poreze i druge dažbine	8.359	59.142
Pasivna vremenska razgraničenja	245.046	268.005

Iskazane obaveze na 31. 12. 2018. godine veće su za 4.923.269 KM ili 4% u odnosu na prethodnu godinu.

6.2.5.1 Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze, iskazane u iznosu od 10.029.776 KM, čine obaveze po dugoročnim kreditima i obaveze prema povezanim pravnim licima.

Obaveze po **dugoročnim kreditima** na datum bilansa, iskazane u iznosu od 9.542.495 KM, odnose se na:

- **kredit Japanskog Fonda za prekomorsku ekonomsku saradnju (OECF)** u iznosu od 7.448.150 KM. To je supsidijarni kredit dobiven od FBiH u okviru Projekta hitnog poboljšanja električne energije u BiH. Odobren je za nabavku i instaliranje opreme, uz kamatnu stopu od ¾ od 1%, grace period do kraja 2008. godine i period otplate do 2038. godine. Plaća se u dvije polugodišnje rate prema otplatnom planu;
- **dugoročne kredite u zemlji** – iskazana obaveza u iznosu od 2.094.345 KM je dugoročni dio obaveze po primljenim kreditnim sredstvima u ukupnom iznosu od 5.650.000 KM namijenjenih za finansiranje obrtnih sredstava, i to:
  - kredita iz oktobra 2016. godine od Investiciono-komercijalne banke d.d. Zenica u iznosu od 3.400.000 KM, odobrenog na period od 48 mjeseci, sa grace periodom od tri mjeseca i efektivnom kamatnom stopom na dan zaključena Ugovora od 5,26%. Kredit se plaća mjesečno, a posljednja rata za uplatu dospijeva 20. 10. 2020. godine;
  - kredita iz februara 2018. godine od ASA Banke d.d. Sarajevo u iznosu od 2.250.000 KM, odobrenog na period od 42 mjeseca, sa grace periodom od šest mjeseci i efektivnom kamatnom stopom na dan zaključena Ugovora od 4,27%. Kredit se plaća mjesečno, a posljednja rata za uplatu dospijeva 21. 8. 2021. godine.

Obaveze za dugoročne pozajmice od Vladajućeg društva iskazane su u iznosu od 487.281 KM, što je preostali dio pozajmica iz ranijih perioda, na dan 31. 12. 2018. godine. Pozajmice su odobravane na rok od 60 mjeseci, sa uračunatim grace periodom od 18 mjeseci i kamatom od 1,50%, za finansiranje obaveza po osnovu poticajnih otpremnina i realizaciju zaključenih sporazuma o prestanku ugovora o radu.

6.2.5.2 Kratkoročne obaveze

Kratkoročne obaveze iskazane su u iznosu od 108.713.252 KM, a čine ih obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja, obaveze iz poslovanja, kratkoročne finansijske obaveze, druge obaveze i pasivna vremenska razgraničenja.

Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja iskazane su u sljedećoj tabeli:

	31. 12. 2018.	31. 12. 2017.
Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja	82.350.962	86.299.495
Obaveze za doprinose u vezi plaća i naknada plaća	75.469.903	79.734.964
Obaveze za neto plaće i naknade plaća	3.288.886	3.151.662
Obaveze za porez i posebne dažbine na plaće i naknade plaća	2.534.294	2.288.368
Obaveze za ost. neto primanja, nakn. troškova i mat. prava zaposlenih	1.057.880	1.124.501

Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih iskazane su u iznosu od 82.350.962 KM i najvećim dijelom se odnose na obaveze za doprinose do 2017. godine, jer je Društvo u tom periodu isplaćivalo samo neto plaću, a za pripadajuće doprinose iskazana je obaveza koja nije izmirena. Društvo od 2017. godine vrši plaćanje doprinosa tekućeg perioda.

Prema podacima Društva, struktura neizmirenih obaveza po osnovu doprinosa je sljedeća:

- ukupne obaveze doprinosa za PIO iznose 39.480.836 KM, i to za period od 2008. godine 1.864.195 KM, a za period od 2009. do 2016. godine 36.006.995 KM, tj. obaveze ranijih godina iznose 37.871.190 KM, a obaveze tekuće godine 1.609.649 KM;
- ukupne obaveze doprinosa za zdravstveno osiguranje iznose 28.783.355 KM, i to za period od 2008. godine 5.071.317 KM, a za period od 2009. do 2016. godine 22.639.325 KM, tj. obaveze ranijih godina iznose 27.710.642 KM, a obaveze tekuće godine 1.072.713 KM;

- ukupne obaveze doprinosa za nezaposlenost iznose 7.205.711 KM, i to za period do 2008. godine 3.060.488 KM, a za period od 2009. do 2016. godine 4.015.197KM, tj. obaveze ranijih godina iznose 7.075.685 KM, a obaveze tekuće godine 130.026 KM.

Društvo prilikom isplate plaća zaposlenima u ranijem periodu nije vršilo uplatu doprinosa po osnovu plaća. Od ukupno iskazanog iznosa od 75.469.903 KM, na neplaćene obaveze doprinosa prethodnih godina, zaključno sa 31. 12. 2016. godinom, odnosi se 72.657.517 KM, dok obaveze iz 2018. godine iznose 2.812.386 KM. U revidiranoj godini izmirene su obaveze sa oktobrom 2018. godine, a obaveze iz ranijeg perioda izmiruju se samo prilikom odlaska zaposlenika u penziju. Za neplaćene obaveze doprinosa Društvo nema zaključen sporazum sa Poreznom upravom FBiH o dinamici plaćanja. Obaveze doprinosa za novembar i decembar 2018. godine izmirene su u 2019. godini.

Obaveze za neto plaće i naknade plaća iskazane su u iznosu od 3.288.886 KM i odnose se na neisplaćene neto plaće za novembar i decembar 2018. godine.

Obaveze za porez i posebne dažbine na plaće i naknade plaća, iskazane u iznosu od 2.534.294 KM, najvećim dijelom od 2.310.494 KM su neizmirene obaveze za porez na zaštitu od prirodnih nesreća i opću vodnu naknadu na isplaćene plaće. Od iskazanog iznosa, na neizmirene obaveze ranijih godina odnosi se 2.075.417 KM, a na tekuću godinu 235.077 KM. Obaveza plaćanja posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća i opće vodne naknade prilikom isplate plaća propisana je članom 180. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća¹⁰ i članom 169. Zakona o vodama,¹¹ svaka u visini od 0,5% od osnovice koju čini neto plaća zaposlenika. Preostali dio su neizmirene obaveze poreza na dohodak, od čega obaveza za novembar i decembar 2018. godine iznosi 223.467 KM i izmirena je u 2019. godini.

Obaveze za ostala neto primanja, naknade troškova i materijalna prava zaposlenih iskazane su u iznosu od 1.057.880 KM i odnose se na neisplaćenu obavezu toplog obroka i prevoza za decembar 2018. godine i obaveze po osnovu obustava iz plaća zaposlenika.

Prema navedenom, Društvo ima ukupne neplaćene obaveze po osnovu isplata plaća iz ranijih godina u iznosu od 74.732.934 KM, od čega se na doprinose na i iz plaća odnosi 72.657.517 KM, a na neplaćenu posebnu naknadu za zaštitu od prirodnih nesreća i opću vodnu naknadu 2.075.417 KM. Neplaćena obaveze posebne naknade za zaštitu od prirodnih nesreća i opću vodnu naknadu tekuće godine iznosi 235.077 KM. Ovakvo postupanje Društva nije u skladu sa članom 11. Zakona o doprinosima,¹² članom 23. Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinosa,¹³ članom 180. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća te članom 169. Zakona o vodama. Neplaćanjem obaveza Društvo nije postupilo ni u skladu sa članom 41. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.

Preporuke:

- *poduzeti aktivnosti na izmirenju obaveza za doprinose na isplaćene plaće iz ranijeg perioda, kako je definisano Zakonom o javnim preduzećima u FBiH, Zakonom o doprinosima i Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa, te Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak, kako se pored redovnih obaveza ne bi plaćale i dodatno utvrđene obaveze za zatezne kamate;*
- *doprinos na plaće zaposlenima plaćati u skladu sa članom 11. Zakona o doprinosima i članom 23. Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinosa;*
- *posebnu naknadu za zaštitu od prirodnih nesreća i opću vodnu naknadu plaćati u skladu sa članom 180. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i članom 169. Zakona o vodama.*

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, broj 39/03, 22/06 i 43/10

¹¹ „Sl. novine FBiH“, broj 70/06

¹² „Sl. novine FBiH“, broj 35/98, 54/00...34/18

¹³ „Sl. novine FBiH“, broj 64/08, 81/08...39/18

Obaveze iz poslovanja iskazane su u iznosu od 18.741.805 KM, a čine ih obaveze prema dobavljačima od 16.457.155 KM, primljeni avansi od 1.996.457 KM i ostale obaveze od 288.193 KM.

Obaveze prema dobavljačima, iskazane u iznosu od 16.457.155 KM, odnose se na: dobavljače u zemlji (15.631.814 KM), dobavljače – povezana pravna lica (558.932 KM) i dobavljače iz inostranstva (266.408 KM). Najveći dug iskazan je prema Zavodu za planiranje i izgradnju Općine Kakanj (3.016.803 KM), Hifa-petrol d.o.o. Sarajevo (2.123.034 KM), Teknoxgroup BH d.o.o. Sarajevo (1.305.340 KM), EU Explosive d.o.o. Zenica (1.116.413 KM), Belaz Premar Services d.o.o. Ugljevik (1.002.923 KM) i ITC d.o.o. Zenica (1.000.180 KM). Ukupan dug prema navedenim pravnim licima iznosi 9.564.695 KM, što je 58% ukupno iskazanih obaveza prema dobavljačima. **Prema prezentiranoj starosnoj strukturi obaveza prema dobavljačima, 5.042.524 KM ili 31% od ukupnih obaveza dospjelo je na naplatu prije više od 180 dana jer Društvo ne izmiruje obaveze u dogovorenim rokovima, zbog čega je u 2018. godini plaćeno 198.817 KM kamata zbog kašnjenja u plaćanju obaveza. Na osnovu navedenog, Društvo nije izmirivalo obaveze u propisanim rokovima, u skladu sa odredbama Zakona o finansijskom poslovanju.**

Preporuka:

- **poduzeti aktivnosti na izmirivanju obaveza Društva, u skladu sa Zakonom o finansijskom poslovanju.**

Obaveze za primljene avanse, depozite i kaucije iskazane su u iznosu od 1.996.457 KM, od čega je 1.989.000 KM avans Vladajućeg društva za unaprijed plaćene isporuke uglja tokom 2018. i 2019. godine. Ugovorom za nabavku uglja iz 2018. godine definisano je da će se sredstva uplaćena po osnovu avansa pravdati kroz fakture za isporučeni ugljal za period januar-december 2018. godine.

Ostale obaveze iz poslovanja iskazane su u iznosu od 288.194 KM i to su obaveze nastale po raznim vrstama šteta (eksproprijacija, povrede na radu), a najveće su štete po osnovu eksproprijacije zemljišta iskazane u iznosu od 273.889 KM.

Kratkoročne finansijske obaveze iskazane su u iznosu od 6.840.846 KM i odnose se na kratkoročni dio dugoročnih obaveza po kreditima od 4.890.846 KM i revolving kredite u ukupnom iznosu od 1.950.000 KM.

U okviru iskazanog iznosa **kratkoročnog dijela dugoročnih kredita**, 2.051.205 KM odnosi se na kratkoročni dio obaveze ranije navedenih dugoročnih kredita. Kratkoročni dio dugoročnih obaveza za pozajmice vladajućeg Društva je 398.512 KM, a 2.441.129 KM su kratkoročne obaveze po osnovu:

- tri kredita namijenjena za finansiranje obrtnih sredstava, zaključena kod ASA Banke d.d. Sarajevo iz augusta 2018. godine u ukupnom iznosu od 1.300.000 KM, na period od 15 mjeseci, uz efektivnu kamatnu stopu od 4,13 do 4,16% i grace period od tri mjeseca;
- partnerskog odnosa sa BBI d.d. Sarajevo u finansiranju nabavke obrtnih sredstava po ugovoru od 15. 8. 2018. godine – glavnica 1.300.000 KM, renta 39.365 KM, period partnerstva do 15 mjeseci, sa uključenim grace periodom od tri mjeseca.

Pored navedenog, Društvo je tokom 2018. godine zaključilo tri ugovora o **revolving kreditu** sa ASA Bankom d.d. Sarajevo u ukupnom iznosu od 1.950.000 KM. Krediti su odobreni na period od 12 mjeseci, uz efektivnu kamatnu stopu na dan zaključenja ugovora od 4,01 do 4,21%. Redovna ugovorena kamatna stopa po ugovorima iznosi od 3,8 do 4% godišnje, administrativno je promjenjiva, a obračunava se na iskorišteni dio kredita. Namjena kredita je finansiranje tekuće likvidnosti.

Obaveze za PDV iskazane u iznosu od 646.127 KM su obaveze PDV-a za decembar 2018. godine.

6.2.5.3 Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgraničenja, iskazana u iznosu od 245.046 KM, čine: unaprijed obračunati rashodi perioda od 196.658 KM, odloženi prihodi za primljene donacije od 44.898 KM i ostala pasivna vremenska razgraničenja.

6.2.6 Popis sredstava i obaveza

Direktor Društva je Odlukom od 4. 12. 2018. godine imenovao Centralnu komisiju na nivou Društva i formirano je 29 pojedinačnih komisija za popis po pogonima, ekonomskim jedinicama i vrstama – predmetima popisa imovine i obaveza. Uputstvom za rad komisija broj 19683/18 utvrđeni su rokovi i zadaci svih učesnika u popisu. Centralna popisna komisija je 15. 1. 2019. godine sačinila Izvještaj za popis imovine i obaveza u 2018. godini koji je objedinio izvještaje pojedinačnih popisnih komisija. U prilogu ovih izvještaja su pregledi stanja imovine, zaliha, potraživanja i obaveza (popisne liste) i pregledi stavki za otpis. Konstatovane razlike iskazane u Izvještaju su knjigovodstveno evidentirane. Uvidom u Izvještaj i izvještaje popisnih komisija konstatovano je sljedeće:

- za popis investicija u toku popisna komisija je izvršila obilazak lokacija investicija u toku, evidentiranih na analitičkim karticama Službe knjigovodstva. Izvještajem su dati samo podaci koji se vode na ovoj poziciji, bez konstatovanja stanja investicija, od kada datiraju i pojašnjenja statusa investicija, stepena dovršenosti i spremnosti za aktiviranje i upotrebu;
- prilikom popisa sumnjivih i spornih potraživanja Komisija je samo sačinila spisak dužnika sa iznosima na osnovu knjigovodstvenih evidencija, bez datog obrazloženja i mišljenja o njima, nije konstatovano za koje stavke potraživanja i obaveza nisu obezbijeđeni izvještaji o saglasnosti salda (IOS-i), kako bi se utvrdila validnost iskazanog stanja potraživanja i obaveza.

Na osnovu navedenog, ne može se potvrditi da je Društvo popis imovine i obaveza izvršilo u potpunosti u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Nadzorni odbor je 19. 2. 2019. godine donio pojedinačne odluke o otpisu stalnih sredstava i sitnog inventara po stanjima utvrđenim redovnim godišnjim popisom za 2018. godinu.

Preporuka:

- ***popis imovine i obaveza, kao i usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem na datum bilansa, u potpunosti vršiti u skladu sa članovima 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.***

6.2.7 Vanbilansna evidencija

Vanbilansna evidencija u finansijskim izvještajima iskazana je u iznosu od 207.266.037 KM i odnosi se na:

- privredne sporove koji se vode protiv Društva u iznosu od 101.820.298 KM;
- hipoteke date Poreznoj upravi FBiH, ASA banci Zenica i BBI banci u iznosu od 65.601.301 KM;
- prava po osnovu prijeratnih dugoročnih kredita u iznosu od 18.572.747 KM;
- sudske sporove u kojima je tužitelj Društvo, u iznosu od 8.558.045 KM;
- primljene avale i garancije za uspješno izvršenje posla u iznosu od 3.992.790 KM;
- procijenjenu vrijednost imovine za eksproprijaciju u iznosu od 3.408.577 KM;
- ostalu vanbilansnu aktivu u iznosu od 5.312.279 KM.

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici od 8.217.866 KM i ukupne novčane isplate od 7.126.281 KM, što je rezultiralo pozitivnim novčanim tokom od 1.091.585 KM. Izvještaj o novčanom toku sačinjen je u skladu s Pravilnikom o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva.

6.4 IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NAKAPITALU

U Izvještaju o promjenama na kapitalu za 2018. godinu iskazane vrijednosti na pojedinim pozicijama usklađene su sa iskazanim vrijednostima u Bilansu stanja i Bilansu uspjeha.

6.5 BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Bilješke uz finansijske izvještaje nisu sastavljane u skladu sa zahtjevima iz MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja i zahtjeva ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, jer **Uprava pri sastavljanju finansijskih izvještaja nije izvršila procjenu sposobnosti Društva da nastavi poslovati u vremenski neograničenom periodu i samim tim finansijski izvještaji ne sadrže primjerenu objavu u skladu sa tačkom 25. MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja.**

Društvo je za 2018. godinu iskazalo gubitak u poslovanju u iznosu od 13.717.665 KM, a akumulirani gubitak 117.953.413 KM što za 25.371.058 KM prelazi osnovni kapital Društva. Kratkoročne obaveze na dan 31. 12. 2018. godine iznose 108.713.252 KM, od čega su obaveze za poreze i doprinose po osnovu isplaćenih plaća zaposlenima 78.004.197 KM, dok je tekuća imovina 9.709.508 KM. Društvo ima hipoteke nad zemljištima, objektima i opremom, u ukupnom iznosu od 65.601.301 KM, kao i veliki broj sudskih sporova, ukupne vrijednosti od 104.049.180 KM. Osim navedenog, prema članu 59. Zakona o rudarstvu FBiH, Društvo ima obavezu da obnovi zemljište korišteno za vađenje rude, tj. mora izvršiti konačnu sanaciju zemljišta i rekultivaciju okoliša i otkloniti posljedice nastale pri izvođenju rudarskih radova, za šta nisu rezervisana sredstva. Ovako težak finansijski položaj Društva ukazuje na postojanje značajne neizvjesnosti u pogledu njegove sposobnosti da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Navedene okolnosti stvaraju sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, ali Uprava prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja nije izvršila procjenu niti objavila značajnu neizvjesnost u vezi stalnosti poslovanja Društva.

U vezi stalnosti poslovanja, Uprava nije na datum bilansa, nego je Zaključkom od 24. 4. 2019. godine, prihvatila Reviziju načela stalnosti poslovanja Društva. Istu je izradila Služba interne revizije i kontrole 22. 4. 2019. godine kojom su istaknuti nepovoljni finansijski pokazatelji, ali i procjene geološke rezerve uglja, te status u okviru Vladajućeg društva.

Preporuka:

- ***izvršiti procjenu sposobnosti Društva da nastavi poslovati u vremenski neograničenom periodu i na osnovu izvršene procijene sačiniti Bilješke uz finansijske izvještaje u skladu sa zahtjevima iz MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.***

7. JAVNE NABAVKE

Plan javnih nabavki za 2018. godinu donesen je 18. 7. 2018. godine. Planirane su nabavke u ukupnom iznosu od 23.344.820 KM, i to roba u iznosu od 20.862.500 KM i usluga od 2.482.320 KM.

Društvo je u 2018. godini izvršilo nabavke roba, usluga i radova u ukupnoj vrijednosti od 16.769.817 KM. Nakon provođenja 47 otvorenih postupaka nabavki, zaključeni su ugovori u vrijednosti od 12.400.372 KM, proveden je jedan pregovarački postupak s objavom obavještenja u vrijednosti od 1.270.000 KM, 38 konkurentskih zahtjeva u vrijednosti od 939.196 KM i 839 direktnih sporazuma u vrijednosti od 831.154 KM. Pored navedenih, provedeni su i postupci nabavki po članovima 10. i 86. Zakona o javnim nabavkama¹⁴ (u daljem tekstu Zakon), uz primjenu izuzeća za sektorske ugovorne organe u iznosu od 1.329.095 KM.

Revidirani su postupci provedenih javnih nabavki u vrijednosti od 9.525.958 KM (57% od vrijednosti nabavki), i to otvorenih postupaka u iznosu od 7.930.451 KM, pregovaračkih postupaka s objavom obavještenja o nabavci u vrijednosti od 1.270.000 KM, konkurentskih zahtjeva u vrijednosti od 255.580 KM i direktnih sporazuma u vrijednosti od 69.927 KM.

---

¹⁴ „Sl. glasnik BiH“, broj 39/14

Kod provođenja postupaka javnih nabavki utvrđene su nepravilnosti kako slijedi:

Nabavka usluga prevoza rovnog uglja (dva lota):

- **Lot 1 – Prevoz rovnog uglja na relaciji pogon "Haljinići" – pogon "Separacija"**
- **Lot 2 – Prevoz rovnog uglja na relaciji pogon "Haljinići", jama "Begići" – pogon "Separacija"**

Izabrani ponuđač za oba lota je "Kakanj-promet" d.o.o. Kakanj:

- **ugovor: Lot-1 122.850 KM, broj 5359/18 od 30. 3. 2018. godine**
- **ugovor: Lot-2 408.915 KM, broj 5360/18 od 30. 3. 2018. godine**
- **ukupno oba ugovora za prevoz rovnog uglja: 531.765 KM**

Postupak nabavke pokrenut je odlukom od 20. 11. 2017. godine i istom je procijenjena vrijednost nabavke za Lot 1 u iznosu od 96.500 KM, a za Lot 2 u iznosu od 321.500 KM. Tendersku dokumentaciju su preuzela tri potencijalna ponuđača, a primljene su ponude koje su bile iznad procijenjenog iznosa predmeta nabavke. Za Lot 1 ponudu je dao jedan ponuđač u visini od 105.000 KM, a za Lot 2 su bila dva ponuđača, sa ponudama od 349.500 KM (Kakanj-promet, Kakanj) i od 450.000 KM (Trgošped Kakanj). Navedeno može implicirati pitanje postavljenih kvalifikacionih uslova u pogledu tehničke sposobnosti, jer su tražena minimalno tri kamiona za Lot 1, a šest kamiona za Lot 2. Izabrani ponuđač nije ponudio niti jedan kamion u vlasništvu, već je svih devet traženih ponudio na osnovu ugovora o poslovno-tehničkoj saradnji, tj. angažovanju, **a nije provjereno da li prevoz vrše kamioni sa vozačem koji nisu od izabranog ponuđača ili od angažovanih podizvođača, tj. da li je izabrani ponuđač vršio podugovaranje, a da isto nije naveo u ponudi u postupku nabavke. Također, u tenderskoj dokumentaciji je određena promjenjiva cijena u toku trajanja ugovora i kao kriterij je određena cijena dizel goriva na benzinskim pumpama u Kaknju i prosječna cijene onih koji dostave podatke. Među pozvanim koji su dostavili podatke su i sami učesnici u postupku (Trgošped d.o.o. Kakanj, koji je dao cijenu od 2,11 KM po litru), a ugovorni organ nije vodio računa o tome da promjenjivost cijene mora biti zasnovana na referentnim parametrima ili javno dostupnim podacima.**

Kod evaluacije primljenih ponuda, a prema zapisniku o ocjeni ponuda od 26. 2. 2018. godine, uočeni su propusti u primjeni važećih propisa, i to:

- komisija je za Lot 1 navela da je ponuđač Kakanj-promet d.o.o. Kakanj dostavio zahtijevani „Aktuelni izvod iz sudskog registra ne stariji od 3 mjeseca ili potvrdu nadležnog općinskog organa da je registrovan i da obavlja djelatnost za koju je registrovan“. **Uvidom u originalnu ponudu ovog ponuđača utvrđeno je da on nije dostavio Aktuelni izvod iz sudskog registra u ponudi, a komisija je utvrdila da je ponuda prihvatljiva. Pored toga što je ponuda neprihvatljiva po ovom osnovu, ona je bila i preko procijenjene vrijednosti nabavke. Stoga je predmetni postupak javne nabavke trebalo poništiti u skladu sa članom 69, stav 2, tačka d) Zakona jer nijedna od primljenih ponuda nije prihvatljiva. Izabrani ponuđač je naknadno, uz dostavljanje ostalih traženih dokaza, dostavio i Aktuelni izvod iz sudskog registra;**
- kod Lota 2 su napravljeni identični propusti; pored toga, **nisu dosljedno primijenjene odredbe člana 66. Zakona, te člana 17, stav (7), tačka b) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda. Naime, cijena prvorangirane ponude bila je 349.500 KM, a drugorangirane 450.000 KM, što je razlika od cca 30%, a ugovorni organ nije, iako je obavezan, zatražio objašnjenje neprivredno niske cijene jer je ispunjen uslov da je cijena ponude za više od 20% niža od cijene drugorangirane prihvatljive ponude.**

Nabavka čelične trapezne podgrade

Izabrani ponuđač: ITC d.o.o. Zenica

Iznos ugovora: 677.688 KM, broj 16517/18 od 4. 10. 2018. godine

Ugovor o kupoprodaji čelične trapezne podgrade potpisan je prije okvirnog sporazuma. Iako je 24. 10. 2018. godine potpisan okvirni sporazum, cjelokupna ugovorena nabavka jednokratno je isporučena prije potpisanog okvirnog sporazuma. **Ne može se potvrditi opravdanost primjena okvirnog sporazuma ako se cjelokupna količina odmah naručuje, pogotovo jer se okvirni sporazumi uglavnom koriste kada nije tačno poznata količina koja će se naručivati u ugovorenom periodu.** Također, isporuka je bila nepotpuna i nije izvršena u skladu sa ugovorom (ugradnja stopa od čelika, dostava pratećih mišljenja, elaborata proizvođača ili ovlaštene institucije, tehničke dokumentacije, atesta i dr.),

a ne kako je predviđeno u ponudi na osnovu koje je izabran ovaj ponuđač. **Nije protestirana garancija za dobro izvršenje ugovora, već je odobrena knjižna obavijest na iznos od 8.538 KM bez PDV-a, iako je članom 61, stav 1, tačka b) Zakona definisana garancija za dobro izvršenje u slučaju da ponuđač kojem je dodijeljen ugovor ne izvršava svoje obaveze iz ugovora ili ih neuredno izvršava. Ugovorni organ navedenu garanciju nije aktivirao.**

Nabavka rezervnih dijelova za širokočelnu opremu Becker-Warkop, tip: POz 15/36

Izabrani ponuđač: Konzorcij lider "Becker-Warkop" Poljska i "Rifamm" Tuzla

Iznos ugovora: 1.270.000 KM, broj 13909/18 od 19. 9. 2018. godine

U Odluci o pokretanju postupka nabavke nije naveden zakonski osnov za provođenje pregovaračkog postupka javne nabavke sa objavom obavještenja – član 18, stav 1, tačka a) Zakona, niti je obrazložen izuzetak za primjenu postupka i neophodni uslovi za primjenu pregovaračkog postupka s objavom obavještenja, utvrđeni članom 20. Zakona. U Obavještenju o dodjeli ugovora od 16. 10. 2018. godine kao uslov za primjenu pregovaračkog postupka s objavljivanjem obavještenja o nabavci naveden je član 19, stav 2, i to dio: „Sektorski ugovorni organ iz člana 5. ovog zakona primjenjuje otvoreni ili ograničeni ili pregovarački postupak s objavom obavještenja na ravnopravnom osnovu.“ Međutim, ugovorni organ nije primijenio dio ovog člana koji propisuje da se „Pregovarački postupak s objavom obavještenja, kao i takmičarski dijalog mogu primijeniti kao izuzetak samo ako su za to ispunjeni uslovi utvrđeni ovim zakonom.“ U članu 20. Zakona navedeni su uslovi koji se moraju ispuniti, a koje ugovorni organ nije naveo u dokumentaciji postupka. Imajući u vidu član 20. Zakona, kojim je tačno utvrđeno u kojim slučajevima se može provoditi navedeni postupak javne nabavke, **ne može se potvrditi da je odabran i proveden pravilan postupak nabavke. Za navedenu nabavku nisu obrazloženi razlozi neophodnosti provođenja ovakvog postupka i ugovorni organ je morao provesti drugi odgovarajući postupak.** Također, **o ponuđenoj početnoj cijeni se pregovaralo, ali nije ostvarena cijena koju je komisija prvobitno zahtijevala, a to je 20-25% niže od ponuđene po prethodnom ugovoru. Konačna ostvarena ponuda je 8,82% niža od početne ponude.**

Nabavka dizel goriva BAS EN 590

Izabrani ponuđač: okvirni sporazum sa pet ponuđača, prvi ugovor nakon mini tendera HIFA-OIL Tešanj

Iznos ugovora: 1.782.729 KM, broj 17963/18 od 5. 11. 2018. godine

Postupak nabavke započeo je 25. 1. 2018. godine i završen potpisom okvirnih sporazuma sa pet ponuđača 6. 9. 2018. godine, i to nakon više od sedam mjeseci (planom je predviđen završetak postupka u maju 2018. godine). Razlog za duži period provođenja postupka su žalbe kandidata i ponuđača. **Ugovorni organ je u jednom slučaju usvojio žalbu zbog propusta komisije kod evaluacije, odnosno utvrđivanja kvalificiranosti ponuđača (izjava iz člana 52. Zakona nije dostavljena od svih članova konzorcija) koji je naknadno ispravljen.** Ističemo i da je prethodni postupak javne nabavke dizel goriva u 2017. godini pokrenut u aprilu i trajao je do 18. 7. 2017. godine, kada je poništen Rješenjem Ureda za žalbe zbog tenderske dokumentacije. **Ugovorni organ nije blagovremeno pokrenuo novi postupak javne nabavke; pokrenut je tek nakon šest mjeseci od poništenja prethodnog postupka nabavke dizel goriva, a u međuvremenu su nabavke vršene bez ugovora o nabavci.**

Nabavka eksploziva za površinsku eksploataciju, poništen postupak

Postupak nabavke eksploziva za površinsku eksploataciju pokrenut je odlukom od 14. 9. 2018. godine. Procijenjena je ukupna vrijednost nabavke od 3.787.000 KM jer je planirano zaključivanje okvirnog sporazuma na dvije godine. Postupak je podijeljen na lotove, i to: Lot 1 – AN-FO eksploziv, iznos 3.030.000 KM, Lot 2 – AN-FO vodootporni, iznos 368.000 KM i Lot 3 – Visokobrizantni eksploziv, iznos 389.000 KM. Obavještenje o postupku nabavke objavljeno je na portalu Agencije za javne nabavke 18. 9. 2018. godine, a EU EXPLOSIVE d.o.o. Zenica je 25. 9. 2018. godine izjavio žalbu na tendersku dokumentaciju. Po izjavljenoj žalbi, Ured za razmatranje žalbi je Rješenjem od 16. 10. 2018. godine poništio tendersku dokumentaciju za Lot 1 i Lot 2, nakon čega je ugovorni organ, s obzirom na to da je Lot 3 sastavni dio akta koji je poništen, poništio i Lot 3. Imajući u vidu da je tenderska dokumentacija za predmetni postupak poništena Rješenjem Ureda za razmatranje žalbi, **potrebno je da se kod sačinjavanja tenderske dokumentacije za ponovljeni postupak prihvate sve sugestije iz**

navedenog Rješenja, a posebno zakonska regulativa predmetne oblasti, kao i opći principi Zakona. Zbog složenosti predmeta nabavke, potrebno je na vrijeme planirati provođenje postupka u cilju realizacije nabavki na osnovu važećeg ugovora, u skladu sa Zakonom.

Ostala zapažanja u vezi s provođenjem postupaka javnih nabavki:

- **realizacija ugovora o nabavci**

Društvo je u 2018. godini u značajnoj mjeri vršilo nabavke roba, radova i usluga bez važećih ugovora, a od istih dobavljača i pod uslovima i na način kako je ugovoreno ranije zaključenim ugovorima koji su istekli. Radi se o više takvih ugovora, a ističemo sljedeće:

- nabavka dizel goriva, dobavljač HIFA Petrol Sarajevo, ugovor 43/16 od 10. 5. 2016. godine, ugovoreno 3.494.700 KM, realizovano 10.759.746 KM (307,89%);
- nabavka eksploziva za PK Vrtlište, dobavljač EU EXPLOSIVE d.o.o. Zenica, ugovor 91/13 od 21. 8. 2013. godine, ugovoreno 454.065 KM, realizovano 9.238.678 KM (2.034,65%);
- prevoz rovnog uglja na relaciji pogon Haljinići – pogon Separacija, dobavljač Kakanj promet d.o.o. Kakanj, ugovor 97/16 od 4. 11. 2016. godine, ugovoreno 239.200 KM, realizovano 793.914 KM (331,90%);
- usluge angažovanja hidrauličnog bagera gusjeničara, dobavljač Trgošped d.o.o. Kakanj, ugovor 78/16 od 8. 9. 2016. godine, ugovoreno 300.000 KM, realizovano 736.050 KM (245,35%);
- usluga rada hidrauličnog bagera točkaša širine ravne kašike 1,8 m i zapremine 0,8 m³, dobavljač Trgošped d.o.o. Kakanj, ugovor 80/16 od 8. 9. 2016. godine, ugovoreno 13.200 KM, realizovano 19.140 KM (145%).

Prema prednjem, Društvo vrši nabavke i nakon isteka važnosti zaključenih ugovora o nabavci, dakle bez važećih ugovora o nabavci, što nije dozvoljeno Zakonom.

- **nabavke putem direktnog sporazuma**

Društvo je tokom 2018. godine direktnim sporazumom izvršilo 839 nabavki u vrijednosti od 831.154 KM. Prema dokumentaciji, u značajnom broju slučajeva radi se o nabavkama koje su trebale biti planirane i provedene po drugim, transparentnijim postupcima nabavke. To se, prije svega, odnosi na nabavke za osiguranje teretnih šinskih vagona, prevoz jalovine Plato Begići – Depo Haljinići, nabavke ležajeva i rezervnih dijelova. **Navedeno nije u skladu sa članom 15, stav 6. Zakona, prema kojem ugovornom organu nije dozvoljeno dijeljenje predmeta nabavke s namjerom izbjegavanja primjene odgovarajućeg postupka nabavke.**

- **priprema tenderske dokumentacije**

Utvrđeno je da u tenderskoj dokumentaciji pojedine odredbe nisu identično navedene u svim njenim dijelovima, npr. neusaglašena je visina penala za kašnjenje u izvršenju usluga i naznačen jedan podatak i maksimalna vrijednost penala, a u Nacrtu ugovora koji je prilog tenderskoj dokumentaciji drugačiji je podatak i maksimalna vrijednost. U potpisanom ugovoru je primijenjen iznos iz Nacrta koji je povoljniji za ponuđače. **Navedeno nije u skladu s članom 53. Zakona; tenderska dokumentacija mora biti pripremljena na način da daje jasne i identične podatke u svim dijelovima. Ugovorni organ mora dati ponuđačima potpune informacije o uslovima ugovora i postupku javne nabavke kako bi oni mogli pripremiti ponude na stvarno konkurentskoj osnovi, uvažavajući osnovne principe zakona, princip jednakog tretmana i nediskriminacije ponuđača.** Također, u više postupaka nabavke tendersku dokumentaciju preuzelo je više ponuđača (nabavka pneumatske jamske bušilice; nabavka tehničkih plinova; obuka radnika za upravljanje širokočelnim kompleksom), a dostavljena je samo jedna ponuda ponuđača s kojim su zaključivani ugovori o nabavci. **Potrebno je uraditi analizu i utvrditi razloge za navedeno, u cilju ostvarenja što veće konkurencije i mogućnosti učestvovanja više potencijalnih ponuđača, radi najboljih efekata za Društvo.**

- **zapisnici o ocjeni ponuda**

Zapisnici o ocjeni ponuda sačinjavaju se nakon roka predviđenog za e-aukcije, a komisija je dužna utvrditi/provjeroiti kvalifikacije ponuđača, kao i ocjenu prihvatljivosti ponuda na zatvorenim sjednicama i pozvati na e-aukciju samo kvalifikovane/prihvatljive ponuđače. U Zapisnicima o ocjeni ponuda nije naveden način glasanja niti da je komisija jednoglasno donijela preporuku. **Navedeno nije u skladu s**

članom 63, stav 7. Zakona, kojim je propisan postupak provjere kvalifikacije kandidata, odnosno ponuđača i ocjena ponuda.

- **interna akta o radu komisije za javne nabavke**

Pravilnikom o javnim nabavkama Društva iz decembra 2015. godine, članom 66, stav 3. propisano je da će Uprava Društva donijeti Poslovnik o radu komisije, kojim se, između ostalog, propisuje način glasanja i odlučivanja. **Nije donesen Poslovnik o radu Komisije, što je zakonska obaveza u skladu s članom 9. Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke, koji se primjenjuje od 27. 11. 2014. godine.**

Dakle, Društvo je tokom 2018. godine u značajnoj mjeri vršilo nabavke bez zaključenih ugovora o nabavci. Postupci javnih nabavki nisu pokretani blagovremeno, a pravljene su propusti pri sačinjavanju tenderske dokumentacije i nisu u svim slučajevima pravilno primjenjivani odgovarajući postupci javne nabavke. Utvrđeno je i pogrešno evaluiranje primljenih ponuda i izabrani su kao najpovoljniji ponuđači oni koji nisu zadovoljili tražene uslove, kao i ponude u vrijednosti većoj od procijenjene, te neprirodno niske cijene ponude. Također, u slučajevima nepoštivanja odredbi ugovora nisu aktivirane ugovorene garancije u cilju zaštite sredstava Društva. Prema svemu navedenom, Društvo nije postupalo u skladu sa Zakonom, odnosno nije bilo transparentno, jednako i nediskriminirajuće prema kandidatima/ponuđačima, na način da se osigura pravična i aktivna konkurencija i najefikasnije korištenje javnih sredstava u vezi s predmetom nabavke i njegovom svrhom.

Preporuke:

- *donijeti Plan nabavki prije pokretanja postupka nabavki za tekuću godinu;*
- *sačinjavati tendersku dokumentaciju u kojoj će istovrsne informacije biti identične u svim njenim dijelovima;*
- *nabavku istovrsne robe i usluga provoditi odgovarajućim postupkom, predviđenim Zakonom o javnim nabavkama, te ne vršiti dijeljenje predmeta nabavke s namjerom izbjegavanja primjene odgovarajućeg postupka, u skladu sa članom 15, stav 6. Zakona o javnim nabavkama;*
- *pravilno evaluirati primljene ponude, u skladu s kriterijima za dodjelu ugovora utvrđenim u tenderskoj dokumentaciji;*
- *nabavku roba i usluga vršiti na osnovu važećih ugovora o javnim nabavkama.*

8. SUDSKI SPOROVI

Prema podacima Pravne službe, protiv Društva se vodi više sudskih sporova, u vrijednosti od 104.049.180 KM. Tužbe se odnose na privredne sporove u iznosu od 101.781.148 KM, tužbe po osnovu nadoknade štete od 1.514.321 KM, tužbe zaposlenih po osnovu povreda na radu od 582.849 KM, potraživanja iz radnog odnosa od 88.217 KM i ostale sporove u iznosu od 82.664 KM. Privredni sporovi u dijelu od 101.580.590 KM odnose se na tri tužbe: Općine Kakanj protiv Društva, Zeničko-Dobojskog kantona i FBiH za korištenje koncesije. Kod dva provedena postupka u vrijednosti od 93.362.590 KM, Općinski i Kantonalni sud u Zenici su odbili tužbeni zahtjev i žalbu Općine Kakanj koja je pred Vrhovnim sudom FBiH pokrenula reviziju presuda Kantonalnog suda u Zenici. Zbog navedenog, Društvo smatra da nema potrebe za rezervisanja po osnovu mogućeg negativnog ishoda ovih sporova.

Društvo je pokrenulo veći broj postupaka iz osnova ugovornog odnosa, a uglavnom se odnose na dug za isporučeni ugaj ili zakupnine u ukupnoj vrijednosti od 9.005.927 KM. Najznačajniji su postupci protiv ZD RMU Zenica u iznosu od 5.605.516 KM i ZD RMU Abid Lolić Travnik – Bila u iznosu od 1.374.462 KM radi duga po diobenom bilansu Rudnika uglja Srednja Bosna, po kojim su donesena pravomoćna sudska rješenja i potpisani sporazumi o izvršenju sudske presude.

9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Društvo je 27. 9. 2019. godine dostavilo komentar na Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2018. godinu. U komentaru je izneseno neslaganje sa datim mišljenjima u Izvještaju nezavisnog revizora i navedena su dodatna pojašnjenja po kvalifikacijama iz Osnove za mišljenje, koja se odnose na: mjerenje nadoknadive vrijednosti sredstava, rezervisanje po osnovu rekultivacije zemljišta, sposobnosti Društva da nastavi sa vremenski neograničenim poslovanjem, izmirenje obaveza po doprinosima iz ranijeg perioda poslovanja i provođenje postupaka javnih nabavki. Također, dio komentara se odnosio na planiranje i izvještavanje, kao i troškove prevoza radnika.

Pojašnjenja iz komentara nismo mogli prihvatiti jer nisu odgovarajuća, niti je priložena dodatna dokumentacija koja bi uticala na izmjenu mišljenja, kvalifikacija, utvrđenih nalaza i datih preporuka. U vezi s navedenim ističemo:

- na datum svakog bilansa stanja potrebno je u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje imovine procijeniti da li postoje bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena. Utvrđeno je da postoje indicije da je došlo do umanjenja vrijednosti opreme i građevinskih objekata koji nisu pravovremeno aktivirani, te kod nekretnina, postrojenja i opreme u pripremi, što je zahtijevalo procjenu nadoknadive vrijednosti tih sredstava, a što nije urađeno;

- dato pojašnjenje o izvršenim ulaganjima u rekultivaciju zemljišta ne možemo prihvatiti jer se iskazana ulaganja najvećim dijelom odnose na tekuću sanaciju klizišta, a ne na rezervisanja u skladu sa MRS-om 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva za dugoročno planiranje sredstava za konačnu sanaciju zemljišta, u skladu sa članom 59. Zakona o rudarstvu FBiH;

- pri sastavljanju godišnjih finansijskih izvještaja nije izvršena procjena sposobnosti Društva da nastavi poslovati u vremenski neograničenom periodu u skladu sa MRS-om 1 – Presentacija finansijskih izvještaja. Pojašnjenje da stalnost poslovanja nije upitna zbog raspoloživih geoloških rezervi uglja i dugoročne orijentacije Vladajućeg društva na proizvodnju električne energije iz termoelektrana nije dovoljan pokazatelj za procjenu stalnosti poslovanja, jer su za stalnost poslovanja veoma važni i finansijski pokazatelji iskazani u bilansu stanja, tj. izvještaju o finansijskom položaju na kraju perioda, kao i u bilansu uspjeha, tj. izvještaju o ukupnom rezultatu poslovanja za 2018. godinu, koji stvaraju sumnju u sposobnost Društva da nastavi sa vremenski neograničenim poslovanjem;

- neslaganje sa kvalifikacijom vezanom za izmirivanje doprinosa iz ranijih godina ne možemo prihvatiti jer su u Bilansu stanja na dan 31. 12. 2018. godine na poziciji neizmirenih obaveza iskazane obaveze koje su kvalifikovane i koje su trebale biti izmirene u skladu sa zakonskim propisima;

- pojašnjenjem koje se odnosi na postupke nabavke prevoza rovnog uglja, čelične trapezne podgrade, rezervnih dijelova za širokočelnu opremu, dizel goriva, eksploziva za površinsku eksploataciju, direktne sporazume, realizaciju ugovora, pripremu tenderske dokumentacije i zapisnike o ocjeni ponuda nisu date nove informacije, niti su dostavljeni dodatni dokazi i dokumentacija koja bi uticala na izmjenu nalaza i datih preporuka.

Ostale komentare koji se odnose na nalaze i preporuke vezano za planiranje i izvještavanje, kao i za troškove prevoza zaposlenika, ne možemo prihvatiti jer je Plan poslovanja donesen pola godine nakon propisanog roka, što nije u skladu sa Smjernicama Vladajućeg Društva, Trogodišnji plan poslovanja nije dostavljen Uredu za reviziju institucija u FBiH u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima, a za troškove prevoza uposlenika nisu prezentovane nove činjenice koje se razlikuju od onih koje su konstatovane provedenom revizijom.

Rukovodilac Sektora
za finansijsku reviziju:

Mira Pažin, dipl. oec

Tim za reviziju:

Mujesira Cocalić, dipl. oec. – vođa tima

Amira Muhić, dipl. oec. – član tima

Dragan Bujak, dipl. oec. – član tima

IV PRILOG GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2018. godine			
Naziv pravnog lica: JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, ZD Rudnik mrkog uglja „Kakanj“ d.o.o. Kakanj			
Red.br.	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
A)	DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
	POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
I	Poslovni prihodi (od 1 do 4)	67.346.322	80.447.397
1	Prihodi od prodaje robe		
2	Prihodi od prodaje učinaka	67.172.257	80.079.781
3	Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	60.282	117.566
4	Ostali poslovni prihodi	113.783	250.050
II	Poslovni rashodi (od 1 do 7)	79.173.988	77.801.891
1	Nabavna vrijednost prodate robe		
2	Materijalni troškovi	14.600.692	12.678.093
3	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	46.690.135	47.987.133
4	Troškovi proizvodnih usluga	2.242.523	2.835.837
5	Amortizacija	10.983.920	8.878.382
6	Troškovi rezervisanja	1.685.290	2.079.596
7	Nematerijalni troškovi	2.987.130	3.264.502
8	Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	(15.702)	
9	Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka		78.348
III	Dobit od poslovnih aktivnosti (I – II)	0	2.645.506
	Gubitak od poslovnih aktivnosti (II – I)	11.827.666	0
	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI		
IV	Finansijski prihodi (od 1 do 6)	531.739	908.508
1	Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica		
2	Prihodi od kamata	338.113	167.636
3	Pozitivne kursne razlike		740.297
4	Prihodi od efekata valutne klauzule		
5	Prihodi od učešća u dobiti zajedničkih ulaganja		
6	Ostali finansijski prihodi	193.626	575
V	Finansijski rashodi (od 1 do 5)	1.696.422	439.121
1	Finansijski rashodi iz odnosa sa povezanim pravnim licima	16.371	26.622
2	Rashodi kamata	1.148.129.	412.499
3	Negativne kursne razlike	531.922	
4	Rashodi iz osnova valutne klauzule		
5	Ostali finansijski rashodi		
VI	Dobit od finansijskih aktivnosti (IV-V)	0	469.387
	Gubitak od finansijske aktivnosti (V-IV)	1.164.683	0
VII	Dobit redovne aktivnosti (III - VI) > 0	0	3.114.893
VIII	Gubitak od redovne aktivnosti (III - VI) < 0	12.992.349	0
	OSTALI PRIHODI I RASHODI		
IX	Ostali prihodi i dobici (od 1 do 9)	716.463	2.498.459
1	Dobici od prodaje stalnih sredstava	33.440	403.847
2	Dobici od prodaje investicionih nekretnina	9.633	
3	Dobici od prodaje bioloških sredstava		
4	Dobici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira		
5	Dobici od prodaje materijala		
6	Viškovi		6.089
7	Naplaćena otpisana potraživanja	125.910	1.020
8	Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika		
9	Otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi	547.480	2.087.503
X	Ostali rashodi i gubici (od 1 do 9)	1.393.269	606.939
1	Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava	43.991	7.891
2	Gubici od prodaje i rashodovanja investicionih nekretnina		
3	Gubici od prodaje i rashodovanja bioloških sredstava		
4	Gubici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira		
5	Gubici od prodaje materijala		
6	Manjkovi		
7	Rashodi iz osnova zaštite od rizika		

Izveštaj o finansijskoj reviziji

8	Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	23.084	
9	Rashodi i gubici na zalihama i ostali rashodi	1.326.194	599.048
XI	Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda (IX-X)	0	1.891.520
XII	Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (X-IX)	676.806	0
	PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI SREDSTAVA		
1*	Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	1.443	28.938
2*	Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	14.391	0
3*	Povećanje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava		
4*	Smanjenje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava		
5*	Prihodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki neznačajnijih grešaka iz ranijih perioda	275	3.056
6*	Rashodi iz osnova promjena računovodstvenih politika i ispravki neznačajnijih grešaka iz ranijih perioda	35.837	25.191
	UKUPNI PRIHODI PERIODA (I+IV+IX+1*+3*+5*)	68.596.242	83.886.358
	UKUPNI RASHODI PERIODA (II+V+X+2*+4*+6*)	82.313.907	78.873.142
	DOBIT ILI GUBITAK - NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XIII	Dobit neprekinutog poslovanja prije poreza	0	5.013.216
XIV	Gubitak neprekinutog poslovanja prije poreza	13.717.665	0
	POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
1	Porezni rashodi perioda		
	NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XV	Neto dobit neprekinutog poslovanja	0	5.013.216
XVI	Neto gubitak neprekinutog poslovanja	13.717.665	0
	NETO DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
XVII	Neto dobit perioda	0	5.013.216
XVIII	Neto gubitak perioda	13.717.665	0
B)	OSTALA SVEOBUHvatNA DOBIT ILI GUBITAK		
	Ukupna neto sveobuhvatni dobit perioda	0	5.013.216
	Ukupni neto sveobuhvatni gubitak perioda	13.717.665	0

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2019. godine.

Direktor
Imamović Sead

Bilans stanja na dan 31. 12. 2018. godine					
Naziv pravnog lica: JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, ZD Rudnik mrkog uglja „Kakanj“ d.o.o. Kakanj					
1	Pozicija	Iznos tekuće godine			Iznos prethodne godine /neto/
		Bruto	Ispravka vrijednosti	NETO (3-4)	
2	3	4	5	5	5
	AKTIVA				
	A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI (od 1 do 8)	349.326.714	178.630.574	170.696.140	174.588.390
1	Nematerijalna sredstva	2.947.724	394.147	2.553.577	2.189.108
2	Nekretnine, postrojenja i oprema	335.390.947	168.884.421	166.506.526	171.378.063
3	Investicione nekretnine	3.429.004	2.450.112	978.892	372.339
4	Biloška sredstva				
5	Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	33.064	20.672	12.392	12.392
6	Dugoročni finansijski plasmani	622.876	9.499	613.377	627.440
7	Druga dugoročna potraživanja	6.895.923	6.871.723	24.200	
8	Dugoročna razgraničenja	7.176		7.176	9.048
	B) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0	0	0	0
	C) TEKUĆA SREDSTVA (od 1 do 2)	12.558.261	2.848.753	9.709.508	8.753.124
1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	3.970.383	0	3.970.383	3.908.440
2	Gotovina, krat. potraživanja i kratkoročni plasmani	8.587.878	2.848.753	5.739.125	4.844.684
	D) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0	0	0	0
	E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	0	0	0	0
	I) POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)	361.884.975	181.479.327	180.405.648	183.341.514
	II) Vanbilansna evidencija - vanbilansna aktiva	0	0	0	190.043.861
	UKUPNO AKTIVA (I+II)	361.884.975	181.479.327	180.405.648	373.385.375
	PASIVA				
	A) KAPITAL (od 1 do 9)			55.011.603	63.130.629
1	Osnovni kapital			92.582.355	85.815.070
2	Upisani neplaćeni kapital				
3	Emisiona premija				
4	Rezerve			80.382.661	81.551.307
5	Revalorizacione rezerve				
6	Nerealizovani dobiti				
7	Nerealizovani gubici				
8	Neraspoređena dobit			5.117.303	5.117.303
9	Gubitak do visine kapitala			123.070.716	109.353.051
	B) DUGOROČNA REZERVISANJA			6.405.971	6.146.080
	C) DUGOROČNE OBAVEZE			10.029.776	10.018.683
	D) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE			0	0
	E) KRATKOROČNE OBAVEZE (od 1 do 8)			108.713.252	103.778.117
1	Kratkoročne finansijske obaveze			6.840.846	2.802.812
2	Obaveze iz poslovanja			18.741.805	14.447.243
3	Obaveze iz specifičnih poslova				
4	Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih			82.350.962	86.299.495
5	Druge obaveze			125.153	63.256
6	Obaveze za PDV			646.127	106.169
7	Obaveze za ostale poreze i druge dažbine			8.359	59.142
8	Obaveze za porez na dobit				
	F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA			245.046	268.005
	G) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE			0	0
	I) POSLOVNA PASIVA (A+B+C+D+E+F+G)			180.405.648	183.341.514
	II) Vanbilansna evidencija - vanbilansna pasiva			0	190.043.861
	UKUPNO PASIVA (I+II)			180.405.648	373.385.375

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2019. godine.

Direktor
Imamović Sead

Izveštaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2018. godine				
(Indirektna metoda)				
Naziv pravnog lica: JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, ZD Rudnik mrkog uglja „Kakanj“ d.o.o. Kakanj				
	Opis	Oznaka (+,-)	IZNOS	
			Tekuća godina	Prethodna godina
A. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI				
1	Neto dobit (gubitak) za period		(13.717.665)	5.013.216
	Usklađivanje za:			
2	Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	+	14.312	30.307
3	Gubici (dobici) od otuđenja nematerijalnih sredstava	+(-)		
4	Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	+	10.969.608	8.848.075
5	Gubici (dobici) od otuđenja materijalnih sredstava	+(-)	43.992	(35.047)
6	Usklađenja iz osnova dugoročnih finansijskih sredstava	+(-)	6.968.726	(28.933)
7	Nerealizovani rashodi (prihodi) od kursnih razlika	+(-)	531.922	(740.297)
8	Ostala usklađenja za negotovinske stavke i gotovinski tokovi koji se odnose na ulagačke i finansijske aktivnosti	+(-)		
9	Ukupno (2 do 8)		18.528.560	8.074.105
10	Smanjenje (povećanje) zaliha	+(-)	(61.943)	(432.534)
11	Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	+(-)	113.828	(1.498.127)
12	Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	+(-)	1.557.854	(404.391)
13	Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	+(-)	582.572	(364.043)
14	Povećanje (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	+(-)	4.078.217	(3.887.643)
15	Povećanje (smanjenje) drugih obaveza	+(-)	(3.181.115)	(2.202.109)
16	Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	+(-)	236.932	187.672
17	Ukupno (10 do 16)		3.326.345	(8.601.175)
18	Neto gotovinski tok od poslovnih aktivnosti (1+9+17)		8.137.240	4.486.146
B. GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI				
19	Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (20 do 25)		1.114	7.627
20	Prilivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	+		
21	Prilivi iz osnova prodaje dionica i udjela			
22	Prilivi iz osnova prodaje stalnih sredstava	+		
23	Prilivi iz osnova kamata	+		
24	Prilivi od dividendi i učešća u dobiti	+	-	-
25	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	+	1.114	7.627
26	Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (27 do 30)		7.127.395	22.031.030
27	Odlivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	-	-	-
28	Odlivi iz osnova kupovine dionica i udjela	-	-	-
29	Odlivi iz osnova kupovine stalnih sredstava	-	7.127.395	22.031.030
30	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	-	-	-
31	Neto prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (19-26)		0	0
32	Neto odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (26-19)		7.126.281	22.023.403
C. GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI				
33	I Priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (34 do 37)		3.923.178	22.393.421
34	Prilivi iz osnova povećanja osnovnog kapitala	+	(3.436.579)	20.193.421
35	Prilivi iz osnova dugoročnih kredita	+	4.769.757	
36	Prilivi iz osnova kratkoročnih kredita	+	2.590.000	2.200.000
37	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	+		
38	II Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (39 do 44)		3.842.552	5.228.569
39	Odlivi iz osnova otkupa vlastitih dionica i udjela	-		
40	Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	-	622.529	5.228.569
41	Odlivi iz osnova kratkoročnih kredita	-	3.220.023	
42	Odlivi iz osnova finansijskog lizinga	-		
43	Odlivi iz osnova isplaćenih dividendi	-		
44	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	-		
45	Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (33-38)		80.626	17.164.852
46	Neto odliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (38-33)		0	0
47	D. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (18+31+45)		8.217.866	21.650.998
48	E. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (18+32+46)		7.126.281	22.023.403

49	F. NETO PRILIV GOTOVINE (47-48)		1.091.585	
50	G. NETO ODLIV GOTOVINE (48-47)			372.405
51	H. Gotovina na početku izvještajnog perioda		456.851	829.256
52	I. Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	+		
53	J. Negativne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	-		
54	K. Gotovina na kraju izvještajnog perioda (51+49-50+52-53)		1.548.436	456.851

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2019. godine.

Direktor
Imamović Sead

Izveštaj o promjenama u kapitalu za period koji završava na dan 31. 12. 2018. godine								
Naziv pravnog lica: JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, ZD Rudnik mrkog uglja „Kakanj“ d.o.o. Kakanj								
VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	DIO KAPITALA KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRIVREDNOG DRUŠTVA						MANJINSKI INTERES	UKUPNO KAPITAL (7+8)
	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Revalorizacijske rezerve	Nerealizovani dobiti/gubici	Ostale rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit/gubitak nepokriveni	Ukupno (2+3±5±7)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Stanje na dan 31. 12. 2016. god.	40.040.824	0	0	107.132.132	(109.248.964)	37.923.992		37.923.992
2. Efekti promjena u računovodstvenim politikama								
3. Efekti ispravki grešaka								
4. Ponovo iskazano stanje na dan 31. 12. 2016, odnosno 1. 1. 2017. god. (1 ± 2 ± 3)	40.040.824	0	0	107.132.132	(109.248.964)	37.923.992		37.923.992
5. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava								
6. Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju								
7. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvještaja u drugu valutu prezentacije								
8. Neto dobit/gubitak iskazan u bilansu uspjeha					5.013.216	5.013.216		5.013.216
9. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapital				(45.774.246)		(45.774.246)		(45.774.246)
10. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka								
11. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala	45.774.246			20.193.421		65.967.667		65.967.667
12. Stanje na dan 31. 12. 2017. godine, odnosno 1. 1. 2018. godine (4 ± 5 ± 6 ± 7 ± 8 ± 9 -10 + 11)	85.815.070			81.551.307	(104.235.748)	63.130.629		63.130.629
13. Efekti promjena u računovodstvenim politikama								

14. Efekti ispravki grešaka								
15. Ponovo iskazano stanje na dan 31. 12. 2017. odnosno 1. 1. 2018. god. (12 ± 13 ± 14)	85.815.070			81.551.307	(104.235.748)	63.130.629		63.130.629
16. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstva								
17. Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju								
18. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvještaja u drugu valutu prezentacije								
19. Neto dobit (gubitak) iskazan u bilansu uspjeha					(13.717.665)	(13.717.665)		(13.717.665)
20. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapitalu				(6.767.285)		(6.767.285)		(6.767.285)
21. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka								
22. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala	6.767.285			5.598.639		12.365.924		12.365.924
23. Stanje na dan 31. 12. 2018. god. (15±16±17±18±19±20-21+22)	92.582.355			80.382.661	(117.953.413)	55.011.603		55.011.603

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2019. godine.

Direktor
Imamović Sead